

Zvláštní zpráva

Kontrolní systém pro ekologické produkty se zlepšil, některé výzvy ale přetrvávají

(podle čl. 287 odst. 4 druhého pododstavce SFEU)

EVROPSKÝ
ÚČETNÍ DVŮR

OBSAH

	Body
Glosář	
Shrnutí	I–VII
Úvod	1–23
Systémy EU pro kontrolu ekologické produkce	5–14
Rychle rostoucí trh	15–18
Finanční podpora ekologické produkce v EU	19
Právní rámec EU pro ekologickou produkci	20–23
Rozsah a koncepce auditu	24–28
Připomínky	29–89
Dohled nad kontrolním systémem pro ekologické produkty vyrobené a vypěstované v EU se zlepšil	29–49
Monitorování kontrolních systémů v členských státech prováděné Komisí se zlepšilo	30–35
Řada nedostatků v dohledu členských států nad kontrolními subjekty se řešila	36–47
Výměna informací se zlepšila, ale mohla být rychlejší a ucelenější	48–49
Výzva spočívající v dohledu nad kontrolním systémem pro dovážené ekologické produkty byla částečně zvládnuta	50–80
Komise zahájila audity mimo EU, ale většina rovnocenných kontrolních subjektů dosud nebyla kontrolována	54–64
Výměna informací se zlepšila, ale Komise by ji mohla využívat lépe a rychleji	65–71
Vynucování uplatňování předpisů Komisí bylo obtížné a zdlouhavé, nadcházející změny pravidel je však mají zrychlit a zvýšit jeho účinnost	72–74
Nedostatky v kontrolách prováděných členskými státy u ekologických dovozů	75–80
Vysledovatelnost se zlepšila, i když některé nedostatky přetrvávají	81–89

Vysledovatelnost v rámci EU se zlepšila, ale nebylo možné vysledovat všechny producenty	84–88
Náš test vysledovatelnosti odhalil problémy s označováním a osvědčeními	89
Závěry a doporučení	90–98

Příloha – Posouzení míry realizace doporučení uvedených ve zvláštní zprávě č. 9/2012

Odpovědi Komise

GLOSÁŘ

Akreditační subjekt: Veřejný nebo soukromý subjekt, který formálně uznává kontrolní subjekt jako způsobilý provádět testy a certifikaci podle ekologických norem.

Hospodářský subjekt: Fyzická nebo právnická osoba, která se zabývá výrobou, skladováním, zpracováním, dopravou, vývozem nebo dovozem ekologických produktů.

Kontrolní subjekt: Nezávislá třetí strana ze soukromého sektoru nebo organizace veřejné správy členského státu (v právních předpisech také rovněž „kontrolní orgán“) provádějící inspekce a certifikaci v oblasti ekologické produkce.

OFIS: Informační systém ekologického zemědělství (*Organic Farming Information System*) – IT systém Komise pro zpracování informací o ekologickém zemědělství. Umožňuje: a) elektronickou výměnu dat mezi členskými státy EU, Norskem, Islandem a Komisí; b) šíření veřejných údajů mezi evropskými občany a hospodářskými subjekty.

Příslušný orgán: Ústřední orgán členského státu (nebo třetí země) pověřený organizací úředních kontrol v oblasti ekologické produkce nebo jakýkoli jiný orgán, na který byla daná pravomoc převedena.

Rovnocenná třetí země: Třetí země, kterou Komise uznala jako zemi, která uplatňuje ekologická pravidla a kontrolní opatření, jež jsou rovnocenná pravidlům a opatřením uplatňovaným v EU.

Rovnocenný kontrolní subjekt: Kontrolní orgán působící ve třetí zemi, kterou Komise uznala jako zemi, která uplatňuje ekologická pravidla a kontrolní opatření, jež jsou rovnocenná s pravidly a opatřeními uplatňovanými v EU.

Rovnocenný: Schopen dosáhnout týchž cílů a dostát týmž zásadám uplatňováním pravidel, která poskytují stejnou míru jistoty o souladu s předpisy.

TRACES: Obchodní řídicí a expertní systém (*Trade Control and Expert System*) — onlinový správní nástroj Komise pro veškeré hygienické požadavky na obchod uvnitř EU a dovoz zvířat, spermatu a embryí a potravin. Systém TRACES byl ustaven rozhodnutím Komise 2004/292/ES v souladu se směrnicí Rady 90/425/EHS.

SHRNUTÍ

I. K hlavním cílům celounijního rámce pro ekologickou produkci patří lepší ochrana zájmů spotřebitelů, zajištění spravedlivé hospodářské soutěže mezi producenty a podpora volného oběhu ekologických produktů v EU. Kontrolní systém pro ekologické produkty je stanoven v právních předpisech EU. Jeho cílem je poskytovat spotřebitelům jistotu, že u jimi zakoupených ekologických produktů byla pravidla EU pro ekologickou produkci či jiná rovnocenná pravidla uplatňována ve všech fázích dodavatelského řetězce. Tak by tomu mělo být, ať již jsou produkty vyrobeny či vypěstovány v EU či pocházejí z dovozu.

II. V červnu 2012 jsme zveřejnili zvláštní zprávu č. 9/2012 o kontrolním systému produkce, přípravy, distribuce a dovozu ekologických produktů. Abychom mohli posoudit, zda Komise nedostatky uvedené v této zprávě napravila, provedli jsme následnou kontrolu. Dále jsme se šířeji zabývali dovozními režimy pro ekologické produkty. Zjistili jsme, že kontrolní systém se zlepšil a že naše doporučení z našeho posledního auditu byla obecně přijata, některé výzvy přetrvávají.

III. U organických produktů vyrobených nebo vypěstovaných v EU (valná část spotřeby EU) jak Komise, tak členské státy řadu nedostatků uvedených v naší předchozí zprávě vyřešily. Po vydání naší zprávy v roce 2012 Komise obnovila své kontrolní návštěvy v členských státech a většinu z nich již navštívila. Příslušné orgány členských států, které jsme auditovali, přijaly opatření, aby své kontrolní systémy zlepšily. Některé napravily nedostatky zjištěné při posledním auditu změnami v právním rámci, jiné zlepšily koordinaci s akreditačními orgány nebo pokyny pro dohled nad kontrolními orgány. Přesto jsme však v souvislosti s našimi předchozími zjištěními opět odhalili řadu nedostatků. Rovněž jsme zjistili, že uplatňování donucovacích opatření nebylo dosud v zemích EU harmonizováno a že vykazování v členských státech bylo někdy pomalé a neúplné.

IV. Z dovozu pochází jen menší část ekologických produktů spotřebovávaných v EU. Více než 80 % ekologických produktů dovážených do EU certifikují rovnocenné kontrolní subjekty působící ve třetích zemích. Zbytek se dováží z omezeného počtu třetích zemí, o nichž se má za to, že se řídí rovnocennými normami. Audity Komise od roku 2012 pokryly většinu rovnocenných třetích zemí. Komise rovněž začala navštěvovat rovnocenné kontrolní subjekty a

zkoumat jejich činnosti na místě ve třetích zemích. Tyto kontroly zatím obsáhly systémy platné pro přibližně třetinu dovozů certifikovaných rovnocennými kontrolními subjekty.

V. Zaznamenali jsme, že Komise teprve začala s průzkumem možných synergií dohledu nad ekologickými dovozy s příslušnými orgány jiných významných dovozních trhů pro tyto produkty a s prací akreditačních subjektů. Pokud jde o kontrolní systém pro dovozy, pokud Komise zjistí problém, může být náprava daného stavu obtížná a zdlouhavá, byla však zavedena nová pravidla, jejichž cílem je vymáhání právních předpisů zrychlit a zefektivnit. Na úrovni členských států jsme zjistili nedostatky v kontrolách příchozích zásilek a skutečnost, že kontroly prováděné kontrolními subjekty u dovozců jsou stále neúplné.

VI. Provedli jsme test výsledovatelnosti a sledovali jsme dokumentární auditní stopu od maloobchodního subjektu k producentovi. Z výsledků vyplývá, že v porovnání s předchozím auditem došlo ke zlepšení, zejména v EU. Přesto se ne všechny produkty podařilo vysledovat zpět k zemědělskému hospodářskému subjektu.

VII. Předkládáme doporučení s cílem řešit zbývající nedostatky, které jsme zjistili v členských státech v souvislosti s produkty EU, zlepšit dohled nad dováženými ekologickými produkty lepší koordinací a provádět úplnější kontroly výsledovatelnosti.

ÚVOD

1. V červnu 2012 jsme zveřejnili zvláštní zprávu č. 9/2012 o kontrolním systému produkce, přípravy, distribuce a dovozu ekologických produktů. Abychom mohli posoudit, zda Komise napravila nedostatky uvedené v této zprávě, provedli jsme následnou kontrolu, při níž jsme se ve větší míře soustředili na dovozní režimy pro ekologické produkty.
2. Ekologická produkce je „celkový systém řízení zemědělského podniku a produkce potravin, který spojuje osvědčené postupy v oblasti životního prostředí a klimatu, vysokou úroveň biologické rozmanitosti, ochranu přírodních zdrojů, uplatňování přísných norem v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a norem produkce v souladu s poptávkou rostoucího počtu spotřebitelů po produktech získaných za použití přírodních látek a procesů“¹. Ekologické produkty zahrnují zpracované a nezpracované potraviny, nápoje, jakož i krmivo a semena. Sektor ekologické produkce zahrnuje producenty ze sektoru zemědělství a akvakultury i jejich dodavatele a výrobce a distributory potravin.
3. V roce 1991 ustavilo nařízení Rady celoevropský rámec pro ekologickou produkci spolu s kontrolním a certifikačním systémem². Dříve se ekologická produkce v EU definovala pomocí několika norem vydávaných ekologickými sdruženími v různých členských státech. K hlavním cílům celounijního rámce patřila lepší ochrana zájmů spotřebitelů, zajištění spravedlivé hospodářské soutěže mezi producenty a podpora volného oběhu ekologických produktů v EU.
4. Neexistuje žádný vědecký způsob, jak určit, zda je určitý produkt ekologický či nikoli. „Zachování a oprávněnost důvěry spotřebitelů v produkty označené jako ekologické“³ závisí na

¹ 1. bod odůvodnění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848 ze dne 30. května 2018 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 834/2007 (Úř. věst. L 150, 14.6.2018, s. 1), které mírně upravilo první bod odůvodnění nařízení (EU) č. 834/2007 ze dne 28. června 2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č. 2092/91 (Úř. věst. L 189, 20.7.2007, s. 1).

² Nařízení Rady (EHS) č. 2092/91 ze dne 24. června 1991 o ekologickém zemědělství a k němu se vztahujícím označování zemědělských produktů a potravin (Úř. věst. L 198, 22.7.1991, s. 1.).

³ 3. bod odůvodnění nařízení Rady (ES) č. 834/2007 ze dne 28. června 2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č. 2092/91 (Úř. věst. L 189, 20.7.2007, s. 1).

kapacitě kontrolního a certifikačního systému snižovat pravděpodobnost nedodržování příslušných norem hospodářskými subjekty.

Systémy EU pro kontrolu ekologické produkce

5. Logo EU (viz **obrázek 1**) ukazuje, že produkt byl vyroben v souladu s příslušnými normami EU, prošel kontrolou a byl certifikován. U zpracovaných produktů to znamená, že minimálně 95 % zemědělských složek pochází z ekologické produkce. Vedle nového loga EU pro ekologickou produkci je uvedeno i číslo kontrolního orgánu a prohlášení o tom, zda zemědělské suroviny, z nichž byl výrobek vyroben, byly vyprodukovány v EU nebo mimo ni (nebo obojí).

Obrázek 1 – Unijní logo pro ekologickou produkci

Zdroj: nařízení Komise (EU) č. 271/2010 ze dne 24. března 2010.

6. Jednotlivé hospodářské subjekty v různých fázích dodavatelského řetězce mají své vlastní postupy pro ekologické produkty, které se pohybují od jednoduchých kontrol po velmi složité procesy. Tyto postupy jsou stavebními kameny, jež zajišťují, že produkty označené logem EU jako ekologické skutečně odpovídají normám.

7. EU ustavila kontrolní systém s účastí orgánů, které provádí kontroly jednotlivých hospodářských subjektů. Kontroly zahrnují fyzické kontroly prostor používaných k produkci nebo zpracování, ověřování účetních dokladů i odběr vzorků konečných produktů, sklizených produktů, listů nebo půdy k testům použití nepovolených látek. Tyto kontrolní orgány jsou ústředním prvkem všech kontrolních a certifikačních systémů pro ekologickou produkci. Hospodářské subjekty za certifikáty vydané kontrolními orgány platí.

8. Pro produkty vyrobené v EU se používají jiné kontrolní systémy než pro dovážené produkty. Ve všech těchto systémech hraje Komise ústřední roli, neboť provádí dohled nad kontrolními systémy členských států a aktéry, kteří se účastní různých dovozních režimů.

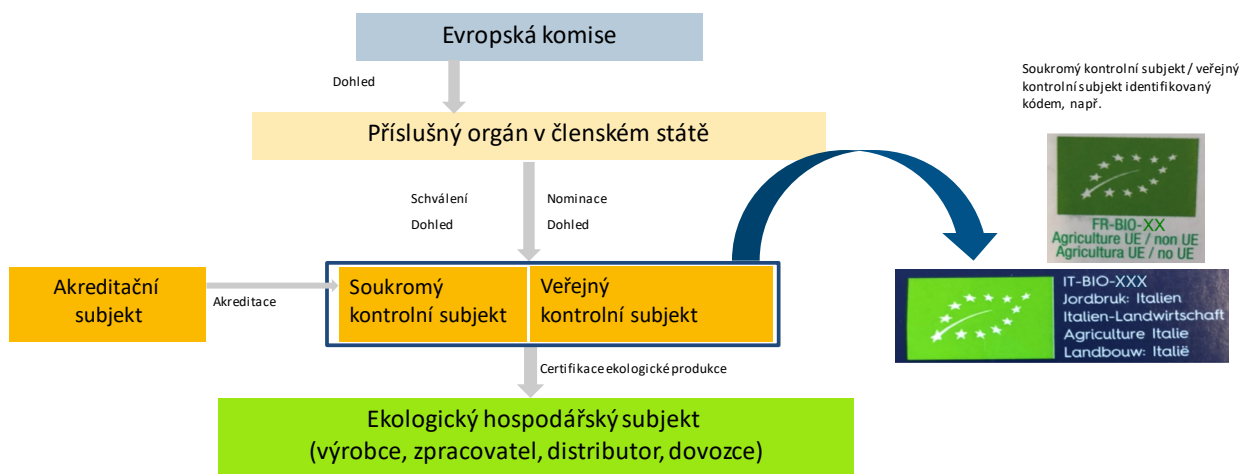
Kontrolní systém pro produkty vyrobené či vypěstované v EU

9. Členské státy EU se mohou rozhodnout ustavit kontrolní a certifikační systém jako soukromý, veřejný nebo jako kombinaci těchto variant. Většina členských států působení soukromých kontrolních subjektů schválila. Pět členských států jmenovalo veřejné kontrolní subjekty, na něž právní předpisy odkazují jako na kontrolní orgány, a dva zvolily smíšený systém. V celé EU bylo schváleno přibližně 250 kontrolních subjektů a veřejných kontrolních orgánů⁴. V této zprávě na ně odkazujeme kolektivně jako na kontrolní subjekty.

10. Členské státy musí určit jeden nebo více příslušných orgánů odpovědných za schválení a dohled nad kontrolními orgány a případné uplatňování donucovacích opatření (včetně sankcí).

11. Soukromé kontrolní subjekty musí být akreditovány podle aktuální verze normy ISO IEC 17065:2012. Kontroly prováděné akreditačními subjekty se týkají technické způsobilosti, nezávislosti, nestrannosti a profesní integrity kontrolních subjektů. Veřejné kontrolní orgány akreditovány být nemusí (schematický přehled viz **obrázek 2**).

⁴ GŘ AGRI: Seznam kontrolních subjektů a kontrolních orgánů v sektoru ekologické produkce k 14. 8. 2018. Viz http://ec.europa.eu/agriculture/ofis_public/r8/ctrl_r8.cfm?targetUrl=home&lang=en

Obrázek 2 – Kontrolní systém pro produkty vyrobené či vypěstované v EU

Zdroj: Evropský účetní dvůr (EÚD).

Kontrolní systém pro produkty dovážené do EU

Rovnocenná třetí země

12. EU uznala několik třetích zemí jako země s rovnocennými pravidly a kontrolními systémy pro ekologickou produkci. Příslušné orgány v rovnocenných třetích zemích ručí za to, že ekologické produkty jsou vyráběny či pěstovány a hospodářské subjekty kontrolovány v souladu s normami. Komise má právo provádět úřední kontroly za účelem ověření rovnocennosti právních předpisů a systémů třetích zemí s pravidly EU.

Rovnocenné kontrolní subjekty

13. Dovozy z jiných než rovnocenných třetích zemí a zemí EFTA⁵ musí být vyprodukovány či vypěstovány a zkontrolovány v souladu s normami, které jsou rovnocenné pravidlům EU. Za tímto účelem Komise schvaluje soukromé kontrolní subjekty nebo veřejné kontrolní orgány,

⁵ Norsko a Island jsou jediné dvě země EFTA, které uplatňují právní předpisy EU pro ekologickou produkci. Jejich vztahy s EU se řídí dohodou o Evropském hospodářském prostoru (EHP). Ekologická produkce spadá do působnosti této dohody. Ekologické produkty z Norska a Islandu se tedy mohou volně pohybovat na trhu EU.

které certifikují ekologické hospodářské subjekty mimo EU. V této zprávě se o nich hovoří jako o rovnocenných kontrolních subjektech.

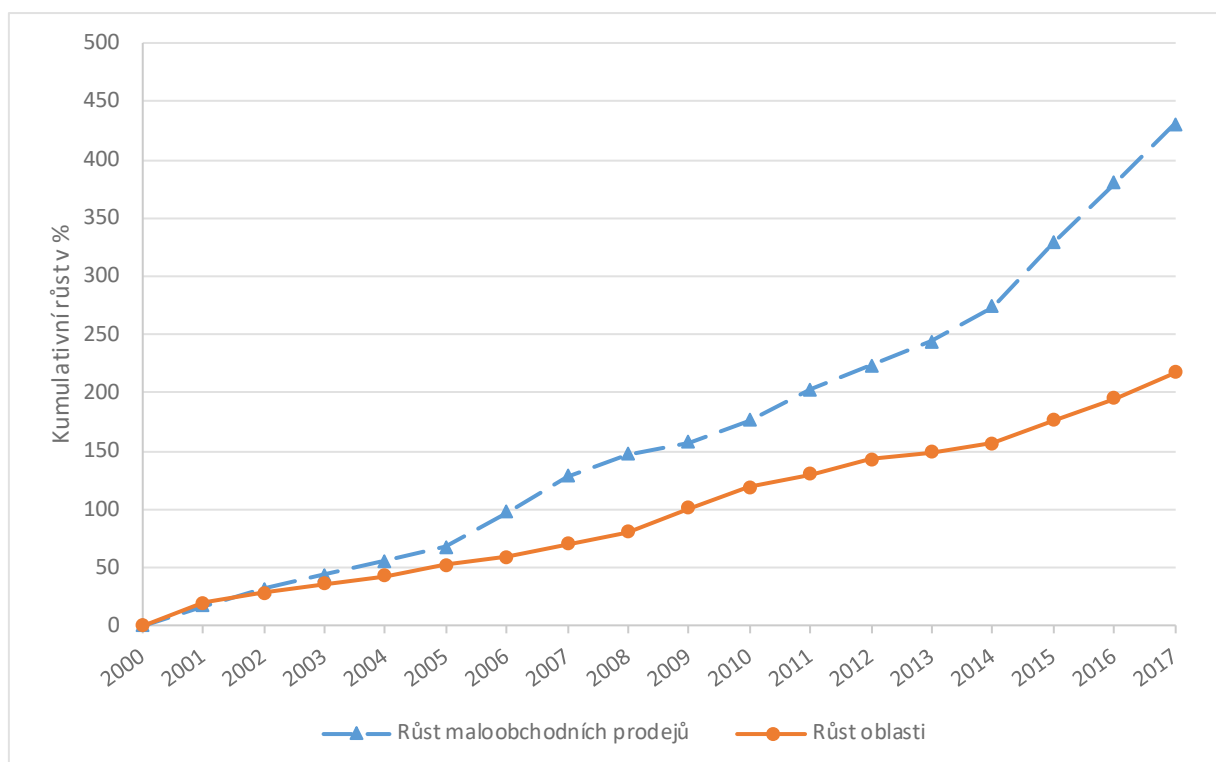
14. V případě rovnocenných kontrolních subjektů jedná Komise jako příslušný orgán, který odpovídá nejen za schvalování těchto kontrolních subjektů, ale i za dohled nad nimi, a je-li to nutné, i za odnětí tohoto schválení. Komise vykonává nad kontrolními subjekty dohled formou přezkumu jejich výročních zpráv a hodnoticích zpráv vydávaných jejich akreditačním subjektem. Může rovněž provádět auditní návštěvy, aby výkonnost těchto kontrolních subjektů prověřila.

Rychle rostoucí trh

15. Ekologický sektor EU se v posledních letech rychle rozvíjel z hlediska obdělávané zemědělské plochy, počtu hospodářských subjektů i jejich podílu na trhu. Celková rozloha zemědělské půdy využívané pro účely ekologického zemědělství v EU se zvýšila z 9,1 milionu ha v roce 2010 na 12 milionů ha v roce 2016, došlo tedy k 33% nárůstu. V roce 2016 činil podíl zemědělské půdy EU využívané k ekologické produkci 6,7 %. V témže období vzrostly maloobchodní prodeje ekologických produktů z 18,1 miliardy EUR na 30,7 miliardy EUR, což představuje 69% nárůst⁶ (viz **obrázek 3**).

⁶ <https://statistics.fibl.org/europe/key-indicators-europe.html>

Obrázek 3 – Evropa: kumulativní růst oblasti ekologické produkce a maloobchodního prodeje ekologických produktů v letech 2000–2017

Zdroj: průzkumy FiBL-AMI (2006–2018): *Research Institute of Organic Agriculture* (Výzkumný ústav pro ekologické zemědělství) (FiBL), Frick, Švýcarsko.

16. ekologických produktech dovážených do EU nejsou k dispozici žádné konsolidované statistické údaje. Některé členské státy poskytují údaje o tržním podílu ekologických dovozů. Například v roce 2017 dovezla Francie, která je druhým největším trhem EU, přibližně 15 % všech ekologických produktů konzumovaných v této zemi ze zemí mimo EU⁷.

17. Rostoucí globální obchod s ekologickými produkty zahrnuje dálkovou přepravu interně i externě produkováných či pěstovaných potravin. „Ekologické“ není synonymem pro „místní“, i když nové nařízení o ekologických produktech uvádí cíl „podporovat krátké distribuční kanály a místní produkci“⁸.

⁷ <http://www.agencebio.org/le-marche-de-la-bio-en-france>

⁸ 17. bod odůvodnění nařízení (EU) 2018/848.

18. Ceny, které spotřebitelé platí za ekologické produkty, jsou vyšší než ceny konvenčních produktů, někdy výrazně. Na tento cenový rozdíl má vliv jak spotřebitelská poptávka, tak rozdíl v nákladech na zpracování a distribuci. Vykazované vyšší ceny se u různých studií a potravinářských produktů výrazně liší a pouze z části vyšších cen mají prospěch producenti.

Finanční podpora ekologické produkce v EU

19. Ekologicky hospodařící zemědělci v EU mohou obdržet zvláštní finanční podporu v rámci politiky EU pro rozvoj venkova. Ta doplňuje podporu vyplácenou všem zemědělcům v EU (zejména režim základní platby / režim jednotné platby na plochu a ekologické platby – pro které se ekologičtí zemědělci kvalifikují automaticky). Zvláštní platba pro ekologické zemědělce sestává z kombinace podpory EU a vnitrostátní podpory na hektar, které jsou v různých členských státech různé. Mezi lety 2015 a 2018 činily dotace EU v průměru 700 milionů EUR ročně.

Právní rámec EU pro ekologickou produkci

20. Stávající právní rámec se řídí nařízením Rady z roku 2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů⁹. Ekologická produkce zahrnuje všechny fáze ekologického dodavatelského řetězce, jako je zemědělská činnost a akvakultura, zpracování potravin, distribuce a maloobchodní činnost¹⁰. Podrobnější pravidla uvádějí dvě prováděcí nařízení¹¹.

21. V březnu 2014 Komise předložila nový akční plán EU pro ekologické produkty a legislativní návrh nového souboru ekologických pravidel. Nové nařízení o ekologické produkci a označování

⁹ Nařízení Rady (ES) č. 834/2007.

¹⁰ Úř. věst. L 189, 20.7.2007, s. 1.

¹¹ Nařízení Komise (ES) č. 889/2008 ze dne 5. září 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, pokud jde o ekologickou produkci, označování a kontrolu (Úř. věst. L 250, 18.9.2008, s. 1).

Nařízení Komise (ES) č. 1235/2008 ze dne 8. prosince 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007, pokud jde o opatření pro dovoz ekologických produktů ze třetích zemí (Úř. věst. L 334, 12.12.2008, s. 25).

ekologických produktů¹² bylo publikováno v červnu 2018. Tyto nové předpisy budou platit od 1. ledna 2021. Do té doby bude Komise spolupracovat s členskými státy a příslušnými zainteresovanými stranami na finalizaci a zveřejnění aktů v přenesené pravomoci a prováděcích nařízeních.

22. Kromě specifických právních předpisů o ekologické produkci musí ekologické potraviny rovněž odpovídat požadavkům obecného potravinového práva¹³. Ekologická produkce spadá do rámce nařízení o úředních kontrolách¹⁴, které bylo v nedávné době novelizováno¹⁵. Většina článků v tomto novém nařízení se začne uplatňovat od 14. prosince 2019.

23. Členské státy EU, Island a Norsko monitorují limity reziduí pesticidů ve vzorcích potravin a předávají výsledky z monitorování úřadu EFSA (Evropský úřad pro bezpečnost potravin).

V závěrech nedávné zprávy¹⁶ o vzorcích z let 2013, 2014 a 2015 se uvádí, že celkově 44 % konvenčně vyrobených či vypěstovaných vzorků potravin obsahovalo jedno vyčíslitelné residuum nebo více, zatímco u ekologických produktů byla četnost vzorků s měřitelnými rezidui pesticidů sedmkrát nižší (6,5 % ekologických vzorků; viz také **body 46 a 47**). EÚD nedávno

¹² Nařízení (EU) č. 2018/848.

¹³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. L 31, 1.2.2002, s. 1).

¹⁴ Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat (Úř. věst. L 165, 30.4.2004, s. 1.).

¹⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2017/625 ze dne 15. března 2017 o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech prováděných s cílem zajistit uplatňování potravinového a krmivového práva a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, zdraví rostlin a přípravků na ochranu rostlin, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EU) č. 1151/2012, (EU) č. 652/2014, (EU) 2016/429 a (EU) 2016/2031, nařízení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a směrnic Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, směrnic Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutí Rady 92/438/EHS (nařízení o úředních kontrolách) (Úř. věst. L 95, 7.4.2017, s. 1).

¹⁶ Monitorovací údaje o reziduiích pesticidů v potravinách: výsledné srovnání ekologicky a konvenčně vypěstovaných potravin – EFSA (<http://www.efsa.europa.eu/publications>).

vydala zvláštní zprávu o politice EU v oblasti bezpečnosti potravin¹⁷ zaměřenou na chemická nebezpečí.

ROZSAH A KONCEPCE AUDITU

24. Na základě výsledků naší předchozí zvláštní zprávy zveřejněné v roce 2012 Komise zvýšila své vlastní hodnocení rizika spojeného s kontrolním systémem pro ekologické produkty. Zejména riziko poškození pověsti spojené s kontrolním systémem pro dovezené produkty vyhodnotila Komise jako „kritické“. V letech 2013 a 2014 tuto míru rizika postupně snižovala. Abychom vyšetřili, zda Komise napravila zjištěné nedostatky, a mohli předložit doporučení před tím, že bude nový regulační rámec definován v plném rozsahu (viz **bod 21**), rozhodli jsme se provést následnou kontrolu, která šířeji pokryje dovozní režimy ekologických produktů. V tomto kontextu zněla naše hlavní auditní otázka takto: „Mohou mít nyní spotřebitelé větší důvěru v kontrolní systémy pro ekologické produkty?“

25. Abychom odpověděli na tuto hlavní otázku, tázali jsme se: zaprvé, zda kontrolní systém pro ekologické produkty vyrobené či vypěstované v EU nyní poskytuje spotřebitelům větší jistotu. Zaměřili jsme se na zlepšení zavedená Komisí a členskými státy od roku 2012. Zejména jsme se zabývali tím, jak Komise monitoruje kontrolní systémy členských států, dále dohledem členských států nad kontrolními subjekty a výměnou informací mezi různými subjekty a orgány.

26. Zadruhé jsme zkoumali, zda kontrolní systém pro ekologické produkty dovážené do EU nyní poskytuje spotřebitelům větší jistotu. Prověřovali jsme dva v současné době platné dovozní režimy pro ekologické produkty a postupy Komise a to, jak své dohledové úkoly prováděla.

27. Zatřetí, provedli jsme následnou kontrolu realizace doporučení z naší zprávy z roku 2012, a to formou testu vysledovatelnosti ekologických potravin, jehož výsledky předkládáme v závěrečném oddíle.

¹⁷ Zvláštní zpráva č. 2/2019 „Chemická nebezpečí v našich potravinách: politika EU v oblasti bezpečnosti potravin nás chrání, ale stojí před výzvami“.

28. Audit jsme prováděli v době od prosince 2017 do července 2018 a shromáždili jsme důkazní informace z níže uvedených zdrojů:

- Dokumentární přezkumy a rozhovory se zaměstnanci dvou generálních ředitelství Evropské komise: GŘ pro zemědělství a rozvoj venkova (AGRI) a GŘ pro zdraví a bezpečnost potravin (SANTE).
- Dokumentární přezkum a videokonference se zástupci šesti členských států, které jsme navštívili v souvislosti s přípravou zvláštní zprávy č. 9/2012: Německo (Severní Porýní-Vestfálsko), Irsko, Španělsko (Andalusie), Francie, Itálie (Emilia-Romagna) a Spojené království (Anglie).
- Navštívili jsme dva členské státy: Bulharsko (kde se počet ekologických zemědělců v uplynulých letech rychle zvyšoval) a Českou republiku (která má rozsáhlý sektor ekologické produkce).
- Dokumentární přezkum kontrolního systému pro ekologickou produkci v Norsku v úzké spolupráci s kontrolním úřadem ESVO¹⁸.
- Účast na dvou auditních návštěvách GŘ SANTE u kontrolních subjektů třetí země působících v Mexiku a na Ukrajině.
- Konzultační setkání o kontrolním systému EU pro ekologickou produkci s příslušnými zúčastněnými stranami, včetně Mezinárodní federace hnutí ekologického zemědělství (IFOAM), Výzkumného ústavu pro ekologické zemědělství (FiBL) a Evropské rady pro certifikační orgány pro ekologickou produkci (EOCC).
- Přezkum relevantních studií souvisejících s tématem auditu.

¹⁸ Evropské sdružení volného obchodu – mezivládní organizace Islandu, Lichtenštejnska, Norska a Švýcarska.

PŘIPOMÍNKY

Dohled nad kontrolním systémem pro ekologické produkty vyrobené a vypěstované v EU se zlepšil

29. Dohled nad kontrolním systémem pro ekologické produkty v EU je velmi důležitý, neboť velká většina ekologických produktů zkonsumovaných v EU je vyrobena či vypěstována v EU (příklad viz **odstavec 16**). Předpokládali jsme, že Komise na základě našich doporučení uvedených ve zvláštní zprávě č. 9/2012 posílila monitorování kontrolních systémů členských států a že příslušné orgány v členských státech posílily svůj dohled nad kontrolními subjekty. Součástí byla harmonizace definic typů nesouladu a souvisejících donucovacích opatření. Výsledek následné kontroly těchto doporučení prezentujeme v níže uvedených oddílech.

Monitorování kontrolních systémů v členských státech prováděné Komisí se zlepšilo

30. Ve zvláštní zprávě č. 9/2012 jsme Komisi doporučili, aby posílila monitorování kontrolních systémů členských států prováděním kontrolních návštěv a shromažďováním a využíváním nutných údajů a informací (viz také **příloha**).

31. Od roku 2004 do vydání naší zprávy v roce 2012 neprovedla Komise v členských státech žádnou kontrolu související s ekologickým zemědělstvím. Po vydání naší zprávy se Komise ke kontrolním návštěvám členských států vrátila. Od roku 2012 do konce roku 2018 provedlo GŘ SANTE 63 auditů týkajících se ekologického zemědělství, z toho 28 v členských státech EU (viz **tabulka 1**)¹⁹. Komise (GŘ SANTE) vydala v roce 2015 přehledovou zprávu k 14 auditům v členských státech, které dokončila do konce roku 2014²⁰.

¹⁹ Komise dále provedla pět auditů zaměřených na kontroly reziduí pesticidů v ekologické produkci (v Německu, Polsku a ve Spojeném království v roce 2015 a ve Finsku a ve Španělsku v roce 2016).

²⁰ Přehledová zpráva. Ekologická produkce – členské státy. DG(SANTE) 2015–8950 – MR.

Tabulka 1 – Audity ekologického zemědělství provedené GŘ SANTE v členských státech EU v letech 2012 až 2018 (stav k 10. 12. 2018)

Druh auditu	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Členské státy	Polsko Portugalsko	Řecko Španělsko Francie Německo Spojené království Itálie Rumunsko	Nizozemsko Malta Česká republika Finsko Slovensko	Bulharsko Litva Švédsko Dánsko	Irsko Lotyšsko Maďarsko	Rakousko Belgie Slovinsko	Itálie* Rumunsko (2 kontrolní návštěvy)* Slovensko

* auditní zprávy zatím nejsou k dispozici.

32. Obecně Komise zjistila, že ve většině členských států jsou kontrolní systémy dobře organizovány, a to navzdory některým nedostatkům v dohledu nad kontrolními subjekty a na úrovni jednotlivých inspekci.

33. Prověřovali jsme metodiku Komise, její zprávy a postupy pro následnou kontrolu. Potvrdili jsme, že audity pokryly relevantní témata, proces auditu byl náležitě zdokumentován a proběhla následná kontrola auditních zjištění. Dále jsme provedli dvě návštěvy v členských státech, které Komise kontrolovala v letech 2014 a 2015 (Česká republika a Bulharsko), a potvrdili jsme relevantnost zjištění Komise. Auditní zprávy Komise se zveřejňují na internetové stránce GŘ SANTE²¹.

34. Pokud nejsou právní předpisy EU o ekologické produkci řádně uplatňovány, Komise může členským státům zaslat dopis předcházející řízení o nesplnění povinnosti (rovněž nazývané strukturovaný dialog (EU pilot)) nebo zahájit řízení o nesplnění povinnosti. Dotazy kladené v rámci strukturovaného dialogu EU Pilot jsou užitečným nástrojem dialogu s členskými státy. Od roku 2012 zaslala Komise 41 dopisů předcházejících zahájení řízení o nesplnění povinnosti 22 členským státům²². Strukturované dialogy trvaly v průměru devět měsíců, Komise se tak ale mohla vyhnout zahájení zdlouhavějšího řízení o nesplnění povinnosti.

²¹ http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/index.cfm

²² 21 dopisů se týkalo téhož tématu (pozdní oznámení v systému OFIS) a byly vyřízeny jako skupinový úkol.

35. Komise řádně využívá jednání výboru pro ekologickou produkci, který je složen ze zástupců členských států a schází se pětkrát až sedmkrát ročně. Norsko, Švýcarsko a Island se účastní jako pozorovatelé. Jedním z opakujících se témat těchto jednání je následná kontrola nesrovnalostí a obvinění z podvodu. Komise zahájila iniciativy týkající se koordinace s příslušnými orgány a kontrolními subjekty, orgány činnými v boji proti podvodům a organizacemi ze soukromého sektoru a jejich odborné přípravy.

Řada nedostatků v dohledu členských států nad kontrolními subjekty se řešila

Postupy pro schvalování kontrolních subjektů a provádění dohledu nad těmito subjekty

36. V naší zvláštní zprávě č. 9/2012 jsme příslušným orgánům doporučili, aby uplatňovaly náležitě zdokumentované postupy pro schvalování kontrolních subjektů a pro dohled nad těmito subjekty (viz také **příloha**). V průběhu následného auditu jsme zjistili, že situace se od roku 2012 zlepšila, i když některé nedostatky přetrvávají.

37. V roce 2013 Evropská komise změnila nařízení (ES) č. 889/2008²³, kterým specifikovala právní rámec pro příslušné orgány členských států, a tím jim pomohla realizovat toto doporučení. Nařízení například podrobně uvádí, jaký druh dohledových činností by příslušné orgány měly provádět u kontrolních subjektů, a vyžaduje od nich, aby organizovaly roční inspekce kontrolních subjektů²⁴.

38. Příslušné orgány šesti členských států, u nichž jsme provedli následnou kontrolu, přijaly opatření k nápravě většiny nedostatků, jež jsme posledně zjistili. Například:

- změny v právním rámci (Německo, Španělsko a Itálie),
- lepší koordinace s akreditačními orgány (Irsko, Francie, Spojené království a Německo),

²³ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 392/2013 přidalo do nařízení č. 889/2009 kapitolu 9 o dohledu prováděném příslušnými orgány.

²⁴ Čl. 92 písm. c) a čl. 92 písm. e).

- vylepšené postupy a pokyny pro dohled nad kontrolními subjekty (Irsko, Španělsko, Francie a Spojené království),
- příslušné orgány nyní kontrolují, zda kontrolní subjekty zavedly postupy pro analýzu rizika pro inspekce hospodářských subjektů a pro rotaci jmenování inspektorů.

39. Některé tyto změny jsou poměrně nedávné a nějakou dobu potrvá, než budou plně zavedeny. Kontrola účinnosti těchto opatření na místě nebyla součástí našeho auditu.

40. Navzdory těmto zlepšením jsme v těchto členských státech identifikovali řadu nedostatků souvisejících s našimi předchozími zjištěními:

- V Itálii provedly dva kontrolní subjekty, které jsme kontrolovali, mnoho inspekčních návštěv ke konci roku, tedy v době, kdy je provádění návštěv méně účinné, přinejmenším v případě pěstitelů;
- Orgány členských států by měly zveřejňovat aktualizované seznamy hospodářských subjektů a jejich ekologické certifikáty na internetu²⁵. Ve Francii některé kontrolní orgány nezpřístupňují tyto informace na internetu, což omezuje transparentnost a zpomaluje kontroly výsledovatelnosti;
- Kontroly prováděné příslušným orgánem ve Španělsku (Andalusie) nejsou dostatečně dokumentovány.

41. V letech 2014 a 2015 provedla Evropská komise audit České republiky a Bulharska. Tyto dva členské státy jsme navštívili i my a zjistili jsme, že přijaly opatření ke zlepšení svých kontrolních systémů. V Bulharsku však v dohledu nad kontrolními subjekty stále zjišťujeme nedostatky:

- Příslušný orgán některé nedostatky v průběhu své výroční inspekce neidentifikoval (viz dále **odstavec 45** a **rámeček 1**);

²⁵ Článek 92b nařízení (ES) č. 889/2008.

- U dvou navštívených kontrolních subjektů nebyly nalezeny žádné důkazy toho, že výběr hospodářských subjektů, u nichž musely být produkty testovány na nepovolené látky, vychází z hodnocení rizika, jak stanoví nařízení.

Nedodržování pravidel ze strany hospodářských subjektů a donucovací opatření

42. V naší zvláštní zprávě č. 9/2012 jsme uvedli, že sankce za nedodržování pravidel ekologické produkce byly uplatňovány různým způsobem různými členskými státy, v rámci téhož členského státu, a dokonce v rámci týchž kontrolních subjektů²⁶. V tomto ohledu jsme doporučili podpořit jejich harmonizaci. V průběhu následného auditu jsme zjistili, že harmonizace se v rámci kontrolních subjektů a členských států výrazně zlepšila, v rámci celé EU však nikoliv.

43. Od roku 2013²⁷ jsou příslušné orgány povinny schvalovat katalog typů porušení předpisů a zasílat ho kontrolním subjektům, aby ho tyto subjekty mohly uplatňovat. Právní předpisy nestanoví povinnost vypracovat celoevropský harmonizovaný katalog donucovacích opatření (sankcí), Komise však v nedávné době začala v tomto směru spolupracovat s členskými státy. Identifikovala nejčastěji se vyskytující závažné typy porušování předpisů v kontrolním systému pro ekologickou produkci a shromažďuje informace o odpovídajících donucovacích opatřeních.

44. Všech osm členských států, které jsme navštívili nebo v nichž jsme v rámci tohoto auditu prováděli následnou kontrolu, má nyní katalog typů porušení předpisů a odpovídajících donucovacích opatření²⁸, což je užitečný krok k vyjasnění a harmonizaci.

45. V Bulharsku je potřeba další vyjasnění a řádný dohled. Viděli jsme, že jeden ze dvou navštívených kontrolních subjektů se rozhodl určitá donucovací opatření uvedená v katalogu

²⁶ Body 35– 37 zvláštní zprávy č. 9/2012.

²⁷ Nařízením (EU) č. 392/2013 byl do nařízení (ES) č. 889/2008 přidán čl. 92 písm. d).

²⁸ Podle tohoto nařízení by katalog měl obsahovat přinejmenším ty případy porušení předpisů, které mají dopad na ekologický status produktů, a odpovídající sankce. V některých členských státech (Bulharsko, Irsko, Francie, Itálie a Spojené království) jsou v katalogu uvedena méně závažná porušení předpisů, které nemají na ekologický status produktu žádný dopad.

v souvislosti s přítomností nepovolených látek neuplatňovat. Příslušný orgán to v kontextu svých dohledových činností nenahlásil.

46. Omezení platná pro používání chemických a jiných látek²⁹ jsou klíčovým požadavkem metod ekologické produkce. Testování reziduí mohou kontrolní subjekty nebo příslušné orgány využívat k zjištění přítomnosti nepovolených látek v konečném produktu, ale rovněž v listí nebo v půdě. V naší zvláštní zprávě č. 9/2012 jsme uvedli, že právní předpisy EU nestanoví minimální počet laboratorních testů, které mají kontrolní subjekty provádět, a že neexistuje harmonizovaný přístup, pokud jde o opatření, jež mají být přijata, bude-li zjištěna přítomnost nepovolených látek.

47. Od roku 2013 určují pravidla EU minimální počet vzorků, které musí kontrolní subjekty odebrat a analyzovat³⁰. Do budoucna nové nařízení o ekologické produkci³¹ stanoví příslušným orgánům a kontrolním subjektům povinnost i) provádět šetření v souladu s nařízením (EU) 2017/625 s cílem určit zdroj a příčinu přítomnosti těchto látek, a ii) dokud nebudou k dispozici výsledky šetření, dočasně dotčené produkty zablokovat. Do konce roku 2024 by Komise měla prezentovat zprávu s analýzou potřeby další harmonizace.

Výměna informací se zlepšila, ale mohla být rychlejší a ucelenější

48. Ve zvláštní zprávě č. 9/2012 jsme dospěli k závěru, že výměna informací v rámci členských států, mezi členskými státy a Komisí a rovněž mezi členskými státy není zatím adekvátní (viz také příloha). Doporučili jsme, aby členské státy zajistily přímý tok všech příslušných informací o porušení předpisů a nesrovnalostech od kontrolních subjektů k platebním agenturám a naopak. Dále jsme očekávali, že Komise i) upřesní formu a načasování sdělení o porušení předpisů a nesrovnalostech, ii) zavede odpovídající opatření, kterými zajistí, aby členské státy

²⁹ Jako určité produkty na ochranu rostlin, GMO, hnojiva, doplňkové látky, pomocné látky nebo čistící a desinfekční produkty.

³⁰ Čl. 65 odst. 2 nařízení (ES) č. 889/2008 specifikuje, že minimální počet by měl odpovídat 5 % počtu hospodářských subjektů spadajících pod jeho kontrolu.

³¹ Článek 29 nařízení (EU) č. 2018/848.

dodržovaly své vykazovací povinnosti, a iii) reviduje informační systém pro komunikaci o porušení předpisů a nesrovnalostech.

49. Komise a členské státy přijaly řadu opatření k realizaci doporučení:

- Evropská komise zavedla požadavek³², aby členské státy sdělovaly výsledky kontrol ekologické produkce platebním agenturám, což je důležité, neboť výsledky mohou ovlivnit unijní dotace zemědělců (viz také **bod 19**). Členské státy / regiony, u nichž jsme prováděli následnou kontrolu a v průběhu tohoto auditu jsme je navštívili, zavedly nyní systémy pro vzájemné oznamování výsledků, i když ve Francii je tento typ komunikace zaveden pouze zčásti.
- Evropská komise v roce 2013 stanovila kontrolním subjektům³³ povinnost bez prodlení informovat příslušné orgány o případech porušení předpisů, které se týkají ekologického statusu produktů. Členské státy, které jsme kontrolovali, vypracovaly postupy a někdy i technologická řešení zlepšující komunikaci mezi kontrolními subjekty a příslušnými orgány v oblasti porušování předpisů. Ne vždy je však tato komunikace rychlá (viz **rámeček 1**).
- Evropská komise rovněž specifikovala, že pokud členské státy zjistí nesrovnalosti, měly by na ně bez prodlení upozornit Komisi a ostatní členské státy prostřednictvím internetového nástroje Komise OFIS (informační systém ekologického zemědělství)³⁴. Komunikace členských států se od našeho posledního auditu zrychlila, ale i přesto jsme zjistili zpoždění (viz **rámeček 1**).
- Jakmile je oznámení zaznamenáno v systému OFIS, Komise očekává, že země, která je předmětem oznámení, provede šetření možných příčin dané nesrovnalosti a odpoví

³² Čl. 92 odst. 6 nařízení (ES) č. 889/2008 ve znění nařízení č. 392/2013.

³³ Čl. 92 odst. 4 nařízení (ES) č. 889/2008 ve znění nařízení č. 392/2013.

³⁴ Nesrovnalosti týkající se produktů z jiných členských států (čl. 92 písm. a) odst. 1 nařízení (ES) č. 889/2008 ve znění nařízení č. 392/2013) a rovněž produktů z téhož členského státu, pokud má tato nesrovnalost dopad na jiný členský stát (čl. 92 písm. a) nařízení (ES) č. 889/2008 ve znění nařízení (EU) 2018/1584).

prostřednictvím systému OFIS do 30 dnů³⁵. Od našeho posledního auditu se reakční časy zlepšily. V roce 2017 bylo 85 % odpovědí poskytnuto včas (60 % v roce 2016).

- Od roku 2013 musí členské státy povinně uvádět informace o sektoru ekologické produkce a kontrolách ve výročních zprávách o bezpečnosti potravin, které zasílají Komisi³⁶. Ve většině zpráv, které jsme analyzovali, je ekologická produkce konkrétně zmíněna. Naše současná analýza však potvrzuje pokračující přítomnost některých nedostatků, které jsme identifikovali již dříve³⁷ (viz **rámeček 1**).

Rámeček 1 – Sdělení jsou někdy pomalá a neúplná

Sdělení o porušení předpisů

V Bulharsku jsme zjistili, že některé kontrolní subjekty informovaly příslušný orgán o určitých typech porušení předpisů pouze ve svých výročních zprávách. Příslušný orgán to v kontextu svých dohledových činností nezaznamenal. V České republice jsme zjistili, že kontrolním subjektům trvalo nahlášení porušení předpisů s dopadem na ekologický status produktu příslušnému orgánu v průměru 33 dní v roce 2016 a 55 dní v roce 2017.

Komunikace prostřednictvím systému OFIS

Od zjištění porušení předpisů do oznámení v systému OFIS příslušným orgánem uplynulo v průměru 38 kalendářních dní, přestože nařízení stanoví, že tyto skutečnosti by se měly oznamovat bez prodlení. Mezitím produkty ze stejné šarže mohou dále obíhat na trhu EU s označením ekologického produktu.

V Bulharsku kontrolní subjekty ve svých sděleních příslušnému orgánu neuváděly informace o původu produktu, a příslušný orgán tedy neměl relevantní informace, jež by mu umožnily rozhodnout, zda by toto porušení předpisů / nesrovnalost měly být zaznamenány v systému OFIS či nikoliv.

³⁵ Čl. 92 písm. a) odst. 4 nařízení (ES) č. 889/2008 ve znění nařízení č. 392/2013.

³⁶ Čl. 92 písm. f) a přílohy XIIIb a XIIIc nařízení (ES) č. 889/2008 ve znění nařízení (EU) č. 392/2013.

³⁷ Bod 43 zvláštní zprávy č. 9/2012.

Výroční podávání zpráv Komisi

Členské státy stále podávají zprávy o své kontrolní činnosti příliš pozdě. V letech 2014–2016 se 12 kontrolovaných členských států zpožďovalo v průměru o více než čtyři měsíce. Do června 2018 nepředložily zprávy za rok 2016 tři členské státy.

Informace o kontrolním systému pro ekologickou produkci ve výročních zprávách byly opět ve značném počtu případů neúplné. Z vlastního posouzení výročních zpráv za rok 2016 provedeného Komisí vyplynulo, že ve 13 z 26 obdržených zpráv chybí ve velké či střední míře informace.

Výzva spočívající v dohledu nad kontrolním systémem pro dovážené ekologické produkty byla částečně zvládnuta

50. Podíl dovážených produktů na spotřebě ekologických produktů v EU je relativně malý (viz například **bod 16**). Ekologické produkty dovážené ze zemí mimo EU mohou být certifikovány dvěma způsoby:

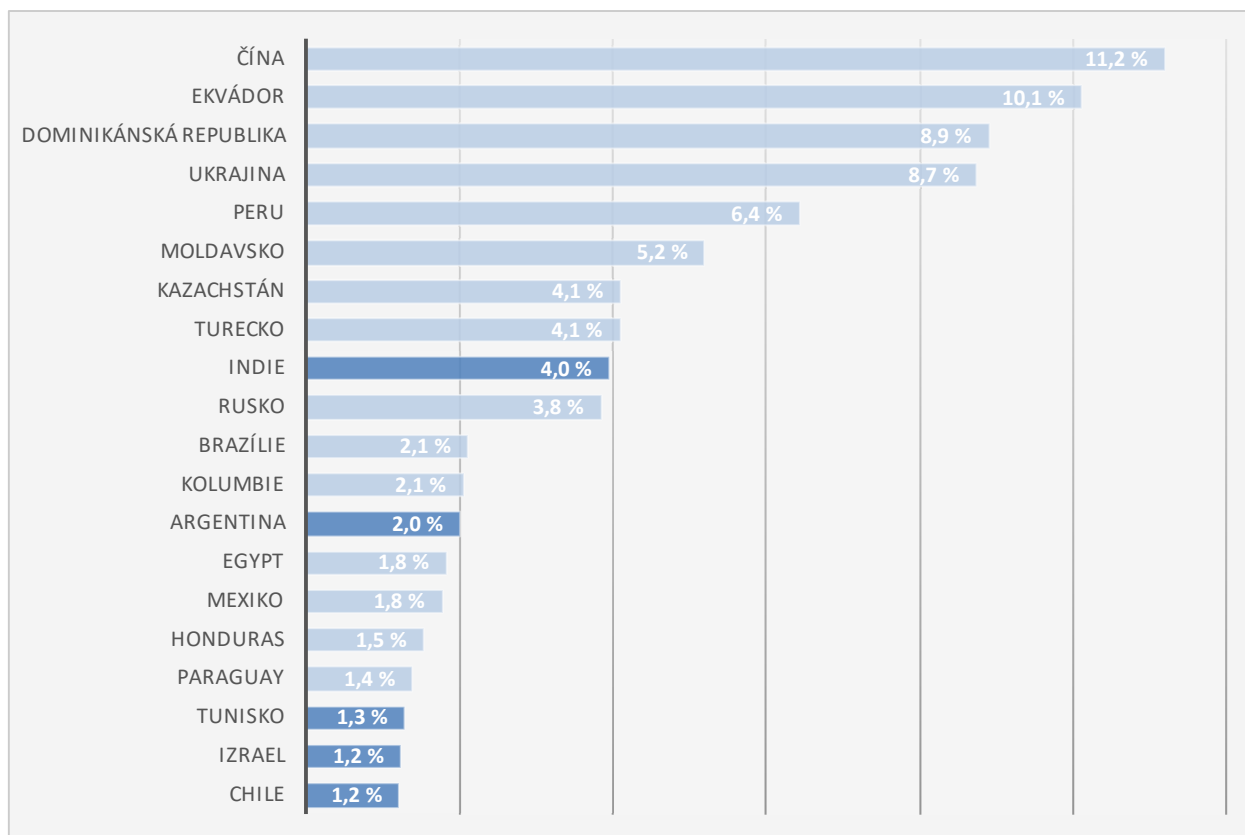
- podle vnitrostátních pravidel těchto zemí, pokud Komise uznala, že jejich ekologické zásady, pravidla produkce a kontrolní systémy jsou rovnocenné zásadám, pravidlům a systémům daných v právních přepisech EU³⁸ (dále jen **rovnocenné třetí země**);
- u ostatních zemí kontrolními subjekty, které Komise uznala pro účely ekologické produkce mimo EU podle rovnocenných produkčních pravidel a kontrolních systémů³⁹ (dále jen **rovnocenné kontrolní subjekty**).

51. V roce 2018 dováželo ekologické produkty do EU 114 zemí. Na **obrázku 4** je zobrazeno nejdůležitějších 20 zemí, rovnocenné třetí země jsou tmavě modré. Přibližně 87 % dovážených ekologických produktů je certifikováno rovnocennými kontrolními subjekty.

³⁸ Články 7 až 9 nařízení (ES) č. 1235/2008.

³⁹ Články 10 až 12 nařízení (ES) č. 1235/2008.

Obrázek 4 – Nejdůležitějších 20 zemí*, které v roce 2018 dovezly ekologické produkty do EU (podle váhy)

Poznámka: Rovnocenné třetí země jsou zobrazeny tmavě modrou barvou.

* Údaje Norska a Švýcarska nejsou do tohoto grafu zahrnuty, neboť obchodní řídicí a expertní systém Komise (TRACES) nezahrnuje informace o exportu z těchto zemí.

Zdroj: EÚD na základě údajů ze systému TRACES (status osvědčení = „první podepsané prohlášení o zásilce“).

52. V současné době existuje třináct rovnocenných třetích zemí⁴⁰, na něž připadá přibližně 13 % ekologických dovozů. Každá podepsala s Komisí dohodu či ujednání o rovnocennosti pro oblast ekologické produkce. Od roku 2014 se u rovnocenných třetích zemí uplatňuje nový režim

⁴⁰ Příloha III nařízení (ES) č. 1235/2008, naposledy změněná prováděcím nařízením Komise (EU) 2018/949, které do přílohy III přidalo Chile.

uznávání vycházející z mezinárodních obchodních dohod⁴¹. První taková dohoda byla podepsána s Chile v roce 2017⁴² (viz **tabulka 2**).

Tabulka 2 – Přehled třetích zemí, které s Komisí podepsaly dohodu o rovnocennosti ekologické produkce

Název třetí země	Rok zahrnutí	Typ dohody
Austrálie	1996	správní ujednání
Argentina	1997	správní ujednání
Izrael	1997	správní ujednání
Švýcarsko	1997	kapitola o ekologických produktech v rámci plnoprávné obchodní dohody
Nový Zéland	2002	správní ujednání
Kostarika	2003	správní ujednání
Indie	2006	správní ujednání
Tunisko	2009	správní ujednání
Japonsko	2010	správní ujednání
Kanada	2011	správní ujednání
Spojené státy	2012	správní ujednání
Jižní Korea	2015	správní ujednání
Chile	2017	obchodní dohoda o ekologických produktech

53. V následujících oddílech předkládáme zjištění o níže uvedených tématech ke každému dovoznímu režimu:

- audity Komise mimo EU;
- výměna informací;
- postupy Komise pro vynucování právních předpisů.

Dále se zabýváme úlohou členských států ve vztahu k dováženým produktům.

⁴¹ Článek 47 nařízení (EU) č. 2018/848.

⁴² Dohoda mezi Evropskou unií a Chilskou republikou o obchodu s ekologickými produkty (Úř. věst. L 331, 14.12.2017, s. 4).

Komise zahájila audity mimo EU, ale většina rovnocenných kontrolních subjektů dosud nebyla kontrolována

54. Ve zvláštní zprávě č. 9/2012 jsme Komisi doporučili, aby zajistila adekvátní dohled nad zeměmi uvedenými na seznamu rovnocenných třetích zemí pro účely ekologické produkce (viz také **příloha**). Komise by rovněž měla zajistit dohled nad rovnocennými kontrolními subjekty⁴³.

55. Při následné kontrole opatření, která Komise přijala v reakci na naše doporučení, jsme zjistili, že od roku 2012 provádí audity mimo území EU (viz **bod 31**) a že na tyto audity nyní připadá značná část jejích zdrojů určených na audit ekologické produkce (viz **tabulka 3**).

Tabulka 3 – Audity provedené GŘ SANTE v členských státech EU v letech 2012 až 2018

Druh auditu	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Rovnocenná třetí země	Tunisko Indie	Švýcarsko Izrael	Austrálie Argentina	Izrael Kanada Indie	Kostarika		
Rovnocenné kontrolní subjekty		Čína (3 různé KS)	Turecko Vietnam	Ukrajina a Bělorusko Jižní Afrika Peru Bolívie	Albánie a Kosovo* Ukrajina Thajsko Peru	Brazílie Indie Ekvádor Bolívie Srí Lanka Turecko Čína	Paraguay Dominikánská republika Mexiko** Ukrajina Keňa

* Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí RB OSN 1244/1999 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.

** Auditováno formou dokumentárního přezkumu v ústředí kontrolních subjektů v EU.

Rovnocenné kontrolní subjekty

56. Rovnocenné kontrolní subjekty často sídlí v EU, ale své činnosti provádí globálně. Dohled nad rovnocennými kontrolními subjekty je pro Komisi náročný, protože se nemůže spoléhat na práci příslušného orgánu, jako je tomu v případě členských států EU nebo rovnocenných třetích zemí (viz **bod 14**).

57. Ke konci června 2018 působilo v Evropské unii 57 schválených rovnocenných kontrolních subjektů. Kontrolní subjekty mohou být uznány pro jednu nebo více třetích zemí, někdy jeden

⁴³ Čl. 33 odst. 3 nařízení (ES) č. 834/2007.

subjekt pokrývá více než 50 zemí. Výsledkem je značný počet kombinací kontrolních subjektů / zemí, které musí Komise schvalovat a nad nimiž musí vykonávat dohled⁴⁴.

58. Komise zahájila audit uznaných rovnocenných kontrolních subjektů v roce 2013 a do konce roku 2018 provedla 25 auditů⁴⁵, obvykle v ústředí kontrolního subjektu a ve třetí zemi, pro niž byl kontrolní subjekt uznán. Odhadujeme, že kombinace kontrolního subjektu / země, které Komise zkontrolovala od roku 2013, pokrývají přibližně jednu třetinu ekologických produktů dovezených v rámci tohoto režimu. To znamená, že může trvat až několik let, než Komise navštíví konkrétní zemi nebo kontrolní subjekt (viz **rámeček 2**).

Rámeček 2 – Nízká frekvence auditů Komise

V roce 2018 Komise provedla audit rovnocenného kontrolního subjektu, který působil v Dominikánské republice od roku 2013. Audit odhalil významné nedostatky v certifikačních činnostech kontrolního subjektu⁴⁶. Dominikánská republika je třetím největším dovozcem ekologických produktů do Evropy (viz také **obrázek 4**) a přibližně jedna třetina ekologických produktů dovážených z Dominikánské republiky do EU je certifikována tímto kontrolním subjektem. Bylo to vůbec poprvé, kdy byl tento kontrolní subjekt auditován, a poprvé, kdy Komise vykonala takovou návštěvu v Dominikánské republice.

59. Na základě bezpečnostních doporučení příslušných útvarů Komise a Evropské služby pro vnější činnosti (ESVČ) se někdy naplánované návštěvy určitých zemí (například Egypta nebo Mexika) ruší nebo odkládají. To je pochopitelné, nicméně to omezuje míru jistoty, kterou Komise může z dohledu nad těmito zeměmi odvodit.

60. Zjištění, jež vyplynula z auditů Komise, dokládají potřebu důkladného a pravidelného dohledu nad rovnocennými kontrolními subjekty. Komise sice provádí následnou kontrolu zjištění, ale vyřešení nedostatků v různých kontrolních subjektech působících v téže zemi může trvat velmi dlouho. Příklad viz **rámeček 3**.

⁴⁴ V některých případech týž kontrolní subjekt uplatňuje v různých zemích různé standardy.

⁴⁵ Tyto audity pokrývají 17 z 57 kontrolních subjektů, které byly schváleny do konce června 2018.

⁴⁶ GŘ(SANTE) 2018–6392 (http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/details.cfm?rep_id=3998).

Rámeček 3 – Obtíže s řešením systémových nedostatků prostřednictvím auditů kontrolních subjektů

Největším vývozcem ekologických produktů do EU je Čína (viz také **obrázek 4**). V roce 2013 začala Komise přijímat opatření k řešení nedostatků v kontrolním systému pro ekologické produkty dovážené z Číny. Napsala všem kontrolním subjektům působícím v Číně a doporučila jim přijmout další opatření, jako provádět více neoznámených inspekcí a odebírat další vzorky a informovat o těchto opatřeních ve svých výročních zprávách. V roce 2014 rovněž auditovala tři kontrolní subjekty a jeden z nich ze seznamu kontrolních subjektů vyloučila. V roce 2017 provedla Komise audit jiného kontrolního subjektu a v ekologické produkci a kontrolním systému Číny zjistila přetrvávající nedostatky. Komise si je tedy tohoto problému vědoma a pracuje na vývoji systematictějšího přístupu.

61. Až nové nařízení o ekologické produkci vstoupí v platnost (viz **bod 21**), režim rovnocennosti bude v letech 2021 až 2023 postupně nahrazen režimem, v němž budou muset být ekologické normy a kontrolní systémy kontrolních subjektů v souladu s pravidly EU. Tento přístup založený na souladu předpisů by měl omezit dobu nutnou pro přípravu auditních návštěv, zkoumání nových žádostí a výročních zpráv, jelikož Komise již nebude muset posuzovat rovnocennost norem a kontrolního systému pro ekologickou produkci kontrolního subjektu.

Rovnocenná třetí země

62. Dohled Komise nad rovnocennými třetími zeměmi se v porovnání s předchozím auditem zlepšil. Od roku 2012 provedla Komise deset auditů osmi rovnocenných třetích zemí (viz **tabulka 3**) a v roce 2014 se podílela na vzájemném nezávislém přezkumu kontrolního systému USA. K rovnocenným třetím zemím, které v tomto období nebyly předmětem auditu, patří Nový Zéland, Japonsko a Jižní Korea, na něž dohromady připadá méně než 1 % ekologických dovozů do EU, a Chile, které podepsala s EU dohodu v roce 2017.

63. Provedené audity odhalily významné nedostatky. Komise v mnoha případech, kdy provedla následnou kontrolu doporučení z předchozích auditů, zjistila, že příslušné země přijaly k řešení těchto nedostatků nápravná opatření (viz **rámeček 4**).

Rámeček 4 – Audity Komise odhalily nedostatky a třetí země přijaly nápravná opatření

Komise auditovala Indii dvakrát⁴⁷ a zjistila závazné nedostatky v účinnosti kontrolních subjektů a dohledu prováděném příslušným orgánem. Na základě těchto skutečností Komise odmítla akceptovat z důvodů změn v indických produkčních pravidlech dovozy zpracovaných zemědělských produktů jako dovozy rovnocenných ekologických produktů a jeden kontrolní subjekt vyloučila ze seznamu schválených indických kontrolních subjektů. V únoru 2017 Komise potvrdila, že Indie realizovala nápravná opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

Při auditu ve Švýcarsku v září 2013⁴⁸ zjistila Komise nedostatky týkající se dohledu nad kontrolními subjekty a neadekvátních dovozních kontrol. Švýcarské orgány proto přijaly opatření k řešení zjištěných problémů formou změny právního rámce a rozšířením pokynů pro kontrolní subjekty.

64. Komise neprovedla analýzu rizika kontrolního systému pro ekologické produkty v zemích ESVO: v Norsku⁴⁹ a na Islandu. Trvalo navíc více než osm let, než byla nařízení EU o ekologické produkci⁵⁰ v březnu 2017 začleněna od dohody o EHP⁵¹. V říjnu 2018 Komise poprvé provázela kontrolní úřad ESVO na auditu kontrolního systému pro ekologické produkty v Norsku⁵².

⁴⁷ Indie (2012): http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/details.cfm?rep_id=3059; Indie (2015): http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/details.cfm?rep_id=3641.

⁴⁸ Švýcarsko (2013): http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/details.cfm?rep_id=3215.

⁴⁹ Podle údajů Eurostatu je Norsko třetím největším dovozcem potravin do EU. O podílu ekologických potravin nejsou k dispozici žádné konkrétní údaje.

⁵⁰ Nařízení Rady (ES) č. 834/2007 a související prováděcí nařízení.

⁵¹ Dohoda o evropském hospodářském prostoru od ledna 1994 sdružuje členské státy EU a tři státy ESVO – Island, Lichtenštejnsko a Norsko – do jednoho trhu, nazývaného „vnitřní trh“.

⁵² <http://www.eftasurv.int/press--publications/press-releases/internal-market/norway-needs-to-adjust-control-system-of-organic-production>

Výměna informací se zlepšila, ale Komise by ji mohla využívat lépe a rychleji

Výměna informací o nesrovnalostech

65. V roce 2013 Komise rozvinula systém OFIS⁵³ tak, aby umožňoval výměnu informací o nesrovnalostech souvisejících s dováženými produkty, které si vyměňuje Komise s členskými státy, rovnocennými třetími zeměmi a rovnocennými kontrolními subjekty. Komise schválila postupy pro následnou kontrolu těchto nesrovnalostí.

66. U oznámených nesrovnalostí týkajících se produktů dovážených prostřednictvím režimu rovnocenných kontrolních subjektů jsou hlavními činiteli následné kontroly příslušné orgány v členských státech. Prostřednictvím systému OFIS kontaktují relevantní kontrolní subjekt a žádají o další informace, dokud nejsou s poskytnutými odpověďmi zcela spokojeny. Pokud nesrovnalosti zůstávají bez odpovědi, Komise kontaktuje kontrolní subjekt přímo.

67. U produktů dovážených v režimu rovnocenných třetích zemí Komise oznámení v systému OFIS monitoruje. U některých z nich jsme však nezjistili téměř žádné důkazní informace o provedení účinné následné kontroly.

Výroční zprávy

68. Kromě oznámení vyměňovaných prostřednictvím systému OFIS by Komise měla obdržet výroční zprávu od všech uznaných rovnocenných kontrolních subjektů⁵⁴ a třetích zemí⁵⁵ popisující, jak byl kontrolní systém zaveden. Výroční zprávy kontrolních subjektů by měly obsahovat aktuální hodnotící zprávy akreditačního orgánu.

69. Podle svých interních pravidel by Komise měla přezkoumat výroční zprávy do tří měsíců od okamžiku, kdy je obdrží. Zkontrolovali jsme deset výročních zpráv kontrolních subjektů. V jednom případě nebylo provedeno žádné posouzení. Pouze ve třech případech Komise

⁵³ Nařízení Rady (ES) č. 125/2013 mění článek 15 nařízení (ES) č. 1235/2008.

⁵⁴ Čl. 12 odst. 1 písm. b) nařízení (ES) č. 1235/2008.

⁵⁵ Čl. 33 odst. 2 nařízení (ES) č. 834/2007.

prověřila zprávy ve tříměsíční lhůtě a přezkum tří zbývajících zpráv trval devět měsíců či déle. Obdobná zpoždění jsme zjistili i u analýzy výročních zpráv zaslaných rovnocennými třetími zeměmi⁵⁶.

Spolupráce s ostatními subjekty a orgány

70. Pokud jde o její práci v oblasti dohledu nad rovnocennými kontrolními subjekty, Komise se rovněž spoléhá na hodnotící zprávy akreditačních subjektů. Komise v roce 2017 a v roce 2018 organizovala výroční setkání akreditačních subjektů. Neexistují nicméně žádné dohody o spolupráci, které by stanovily podmínky pro pravidelnou výměnu informací či Komisi zajišťovaly přístup k důkazním informacím, z nichž výroční hodnotící zprávy vycházejí, nebo možnost provázet akreditační subjekty při jejich hodnoceních v případech, kdy by Komise z důvodu větší efektivnosti mohla zvažovat koordinovaný přístup k dohledu nad rovnocennými kontrolními subjekty.

71. Vývozci do EU rovněž často prodávají své produkty i na jiných trzích. Musí tedy také dodržovat pravidla pro ekologickou produkci stanovená těmito jinými dovážejícími zeměmi a jsou předmětem dohledu jejich příslušných orgánů. Jelikož jsou zdroje Komise na analýzu získaných informací (viz **body 67 a 69**) či provádění vlastních auditů omezené (viz **body 57 a 58**), mohla by rozvinout spolupráci s orgány jiných velkých dovážejících zemí, a posílit tak svůj dohled nad dovozy. Komise podnikla v tomto směru od roku 2016 určité úvodní kroky a zorganizovala vícestranné diskuse (u kulatého stolu) s několika třetími zeměmi (Spojené státy, Kanada, Chile, Švýcarsko, Japonsko a Jižní Korea). Systematičtější kanály pro spolupráci však dosud nebyly zavedeny. Komise například dále usiluje o podporu výměny informací o porušování předpisů, zpráv z kontrol na místě a diskusi o obecné shodě o problémech v některých zemích.

⁵⁶ Ve třech případech (ze šesti analyzovaných) trval přezkum více než devět měsíců od doručení dokumentů.

Vynucování uplatňování předpisů Komise bylo obtížné a zdlouhavé, nadcházející změny pravidel je však mají zrychlit a zvýšit jeho účinnost

Rovnocenné kontrolní subjekty

72. Pokud kontrolní subjekt neposkytne Komise požadované informace včas, nepřijme nápravná opatření nebo pokud nebude souhlasit s prověrkou na místě, Komise ho může ze seznamu uznaných kontrolních subjektů vyřadit, dočasně platnost zápisu subjektu do tohoto seznamu pozastavit⁵⁷ nebo změnit jeho specifikace. V praxi Komise skutečně sedmi kontrolním subjektům uznání zrušila. Nicméně doba, které uplynula od rozhodnutí odejmout kontrolnímu subjektu uznání po vstup tohoto kroku v platnost, činila v průměru čtyři měsíce. Kontrolní subjekty mezitím pokračovaly v certifikaci ekologických produktů a vydávaly certifikáty o jejich kontrole pro vývozní účely. Podle nového nařízení⁵⁸ bude Komise schopná v řádně odůvodněných závažných a naléhavých případech přijímat okamžitě použitelné prováděcí akty, jež jí umožní uznání kontrolním subjektům odejímat rychleji.

Rovnocenné třetí země

73. Pokud příslušný orgán třetí země odmítá realizovat doporučení nebo nedodrží lhůtu pro realizaci těchto doporučení, Komise může tuto třetí zemi vyřadit se seznamu uznaných třetích zemí nebo změnit rozsah tohoto uznání⁵⁹. Komise tuto možnost využila jednou (viz **rámeček 4**).

74. Součástí obchodní dohody s Chile z roku 2017 (viz **bod 52**) jsou mechanismy pro komunikaci, ověřování a řešení sporů⁶⁰, které jsou při vynucování uplatňování pravidel nápomocny.

⁵⁷ Čl. 12 odst. 1 písm. c) a čl. 12 odst. 2 nařízení (EU) č. 1235/2008.

⁵⁸ Čl. 46 odst. 9 nového nařízení (EU) č. 2018/848 o ekologické produkci.

⁵⁹ Například vyjmout z tohoto uznání kategorii produktů.

⁶⁰ Vzájemná výměna informací (článek 6), možnost vzájemných nezávislých přezkumů (článek 7), ustavení společného výboru pro ekologické produkty (článek 8) a ustanovení týkající se urovnávání sporů (článek 9).

Nedostatky v kontrolách prováděných členskými státy u ekologických dovozů

75. Členské státy EU hrají rovněž důležitou roli v kontrolním systému pro dovážené produkty. Provádějí kontroly dovážených produktů a kontrolují dovozce.

Kontroly dovážených ekologických produktů prováděné členskými státy

76. Členské státy musí zásilky produktů dovážené do EU před jejich propuštěním do volného oběhu v EU ověřovat⁶¹. Musí provádět náležité dokumentární kontroly a rovněž další fyzické kontroly (jako kontroly obalů, označení nebo vzorkování pro účely analýzy a laboratorního testování) vycházející z posouzení rizika. Na základě dopadu kontrol může pak orgán členského státu schválit související osvědčení o kontrole (COI) (viz dále **bod 84**).

77. Komise může pracovat společně s členskými státy na vývoji společné koncepce kontrol prováděných u dovážených produktů. Například v prosinci 2015 Komise zveřejnila jako odpověď na řadu nesrovnalostí zjištěných dříve u zásilek z Ukrajiny a některých sousedních zemí pokyny k dodatečným úředním kontrolám. Tyto pokyny byly schváleny členskými státy EU a jsou každoročně revidovány. V současnosti platí pro Ukrajinu, Kazachstán a Ruskou federaci.

78. Zjistili jsme nedostatky v kontrolách prováděných u dovážených ekologických produktů ve třech členských státech (viz **rámec 5**).

Rámec 5 – Nedostatky v kontrolách příchozích zásilek

V České republice jsme zjistili několik případů, kdy podle informací uvedených v osvědčení o kontrole byla provedena laboratorní analýza, i když ve skutečnosti tomu tak nebylo (nebo naopak). K tomu docházelo, protože celní správa schvalovala osvědčení, aniž by čekala na konečné rozhodnutí o provedení analýzy.

V Bulharsku byl dovoz ekologických produktů ve 100 % případů předmětem dokumentárních kontrol prováděných Úřadem pro bezpečnost potravin. V době auditu se však neprováděly žádné analýzy rizika ani fyzické kontroly či laboratorní testy dovážených ekologických produktů.

⁶¹ Čl. 13 odst. 2 a čl. 13 odst. 4 a příloha V nařízení č. 1235/2008 – rámec 20.

Zjistili jsme, že u zásilky pšenice dovezené přes Turecko z Kazachstánu nebyly provedeny testy na nepovolené látky, jak stanoví pokyny pro dovozy z této země. Kontrolní orgán nesprávně označil jako zemi původu v COI Turecko, a orgány Spojeného království ji proto netestovaly.

79. Členské státy by dále měly provádět pravidelné kontroly na základě posouzení rizika u všech dovážených produktů (ekologických i neekologických) v různých bodech potravinového řetězce⁶². Každoročně podávají Komisi zprávu o těchto kontrolách. Analyzovali jsme vzorek výročních zpráv dvanácti členských států. Žádný z nich neuvedl konkrétní informace o úředních kontrolách prováděných u dovážených ekologických produktů. Bez těchto informací Komise nemůže vědět, jaké kontroly byly u dovozených ekologických produktů provedeny a s jakými výsledky.

Kontroly dovozů prováděné členskými státy

80. Dohledem nad kontrolními subjekty mohou členské státy ověřovat, zda jsou postupy a kontroly prováděné dovozci adekvátní. Ve zvláštní zprávě z roku 2012 jsme uvedli, že kontroly prováděné u dovozců kontrolními subjekty jsou často neúplné. V rámci aktuálního auditu jsme provedli následnou kontrolu tohoto zjištění a zjistili jsme, že v některých členských státech tento problém stále přetrvává (viz také **rámeček 6**).

Rámeček 6 – Nedostatky v kontrolách dovozců

V Bulharsku dva navštívené kontrolní subjekty neměly zvláštní kontrolní seznamy pro dovozce a místo nich používaly kontrolní seznamy pro „obchodníky“, které neobsahovaly některé kontroly specifické pro dovoz.

Ve Španělsku (Andalusie) zprávy příslušného orgánu o výročních dohledových inspekcích kontrolních subjektů nezmiňují dovozní kontroly ani přezkum konkrétních kontrolních seznamů pro dovoz.

Příslušný orgán ve Spojeném království nevyžaduje, aby dovozci svým kontrolním subjektům oznamovali příchozí zásilky. Podle příslušného nařízení je však takové oznámení povinné a je rovněž důležitým nástrojem pro lepší cílení fyzických kontrol příchozích zásilek.

⁶² Čl. 15 odst. 1 a čl. 15 odst. 2 nařízení (ES) č. 882/2004.

Vysledovatelnost se zlepšila, i když některé nedostatky přetrvávají

81. V souladu s obecným potravinovým právem by potravinářské a krmivářské podniky měly zajistit vysledovatelnost ve všech fázích produkce, zpracování a distribuce. To znamená, že musí být schopny určit podnik, jemuž výrobky dodaly, a vysledovat vstupy do potravinového řetězce zpět k přímému dodavateli⁶³. To se týká všech typů potravin.

82. Pokud jde o ekologické produkty, vysledovatelnost musí jít za rámec obecného potravinového práva. Jelikož neexistuje žádná vědecká metoda, jež by umožňovala určit, zda je určitý produkt ekologický či nikoli, měla by vysledovatelnost umožnit ověření ekologického statusu produktu v každé fázi dodavatelského řetězce. Účelem kontroly vysledovatelnosti je i) identifikovat všechny zainteresované hospodářské subjekty, ii) ověřit jejich certifikaci pro ekologickou produkci, a iii) pokud došlo k porušení pravidel, vysledovat produkt zpět ke zdroji a izolovat problém, aby se příslušné produkty nemohly dostat ke spotřebitelům.

83. Ve zvláštní zprávě č. 9/2012 jsme informovali o našem auditu vysledovatelnosti vzorku ekologických produktů. Dospěli jsme k závěru, že příslušným orgánům v členských státech činilo potíže zajistit vysledovatelnost ekologických produktů na území spadajícím pod jejich správu a že sledování produktů překračující hranice států bylo ještě obtížnější. Doporučili jsme posílit kontroly, aby bylo zajištěno, že hospodářské subjekty budou plnit požadavky právních předpisů týkající se vysledovatelnosti. Komisi jsme doporučili, aby vyjasnila úlohy a odpovědnosti jednotlivých aktérů (viz také **příloha**).

Vysledovatelnost v rámci EU se zlepšila, ale nebylo možné vysledovat všechny producenty

84. Komise podnikla krok k realizaci našich doporučení. Do svého internetového nástroje pro monitorování dovozů potravin a krmiv TRACES zakomponovala modul pro ekologické dovozy⁶⁴. Od října 2017 musí kontrolní subjekty vydávat ke každé zásilce dovážených ekologických produktů elektronické osvědčení o kontrole (COI – *certificate of inspection*). Modul TRACES-COI

⁶³ Rovněž známý jako přístup „krok dopředu, krok dozadu“.

⁶⁴ Systém TRACES byl ustaven rozhodnutím Komise 2004/292/ES v souladu se směrnicí Rady 90/425/EHS.

byl zaveden, aby zlepšit výsledovatelnost ekologických produktů a poskytoval ucelenější statistické údaje o ekologických produktech.

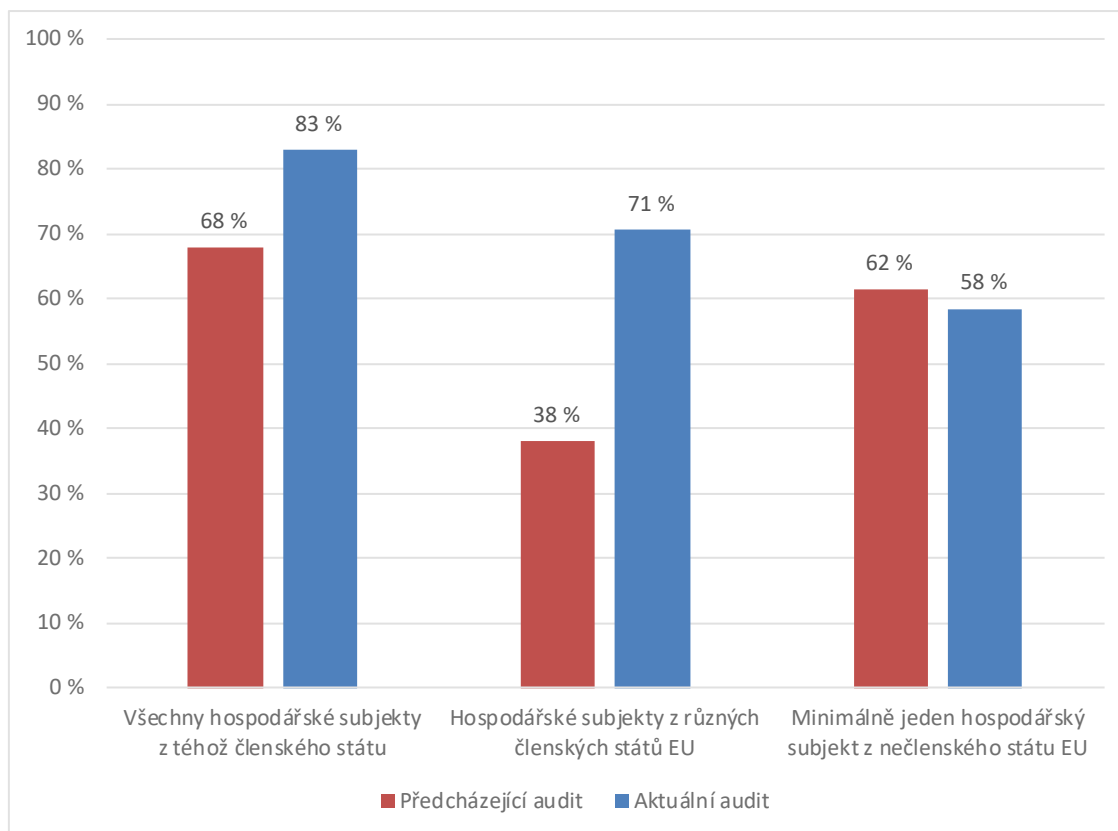
85. V rámci svých auditů v členských státech Komise (GŘ SANTE) vyžaduje, aby příslušné úřady provedly test výsledovatelnosti u dvou ekologických produktů (vybraných auditním týmem Komise). V případě, že jednotlivé složky produktu pocházejí ze zemí mimo EU, pokryje tento test pouze pohyby produktů po vstupu do EU.

86. V rámci našeho auditu jsme vybrali 105 produktů a požádali jsme příslušné orgány v 18 členských státech a v Komisi, aby:

- i) vysledovaly tyto produkty zpět k výrobcí (i za hranice EU, je-li to relevantní);
- ii) poskytly ke všem zúčastněným hospodářským subjektům osvědčení o ekologické produkci platné v době manipulace s produktem, jeho výrobě a zpracování.

87. Výsledky testu výsledovatelnosti byly u produktů z EU lepší než u testu provedeného pro účely naší zprávy z roku 2012 (viz **obrázek 5**) a u dovážených produktů byly stabilní. Přesto mnoho produktů nebylo možné vysledovat zpět k zemědělskému hospodářskému subjektu.

Diagram 5 – Procento produktů, v souvislosti s nimiž byly požadované informace o výsledovatelnosti úplné

Zdroj: Evropský účetní dvůr (EÚD).

88. Kontroly výsledovatelnosti jsou někdy obtížné a zdlouhavé, a to z různých důvodů:

- i) složitost dodavatelského řetězce;
- ii) problémy s posuzováním pravosti osvědčení o ekologickém původu s využitím různých databází v EU, které nejsou harmonizované z hlediska obsahu a nejsou praktické, pokud kontrolní subjekt hospodářského subjektu není znám;
- iii) nedostatečná koordinace určitých příslušných orgánů v členských státech.

Vysledování některých produktů z našeho vzorku trvalo více než tři měsíce. Doba nutná pro vysledování produktů má negativní dopad na kapacitu jednat v případech porušení předpisů a bránit tomu, aby se související produkty dostaly ke spotřebitelům.

Náš test výsledovatelnosti odhalil problémy s označováním a osvědčeními

89. Výsledkem testu výsledovatelnosti byla řada dodatečných zjištění, která zpochybňují spolehlivost kontrolního systému, jako:

- chybně uvedený původ produktu na ekologické značce (viz **rámeček 7**);
- neplné inspekční zprávy kontrolního subjektu, které u značného počtu výrobních a zpracovatelských jednotek v různých třetích zemích poskytují jen malé ujištění (viz **rámeček 8**).

Rámeček 7 – Příklady chybně uvedeného původu na ekologických značkách

Ekologická značka dvou produktů uváděla nesprávné informace o původu produktu:

- pita chleba byl chybně označen jako „zemědělská produkce EU“, i když hlavní složka produktu (pšenice) pocházela z Moldavska, Ukrajiny a Kazachstánu.
- jahodový džem byl chybně označen jako „zemědělská produkce EU/ mimo EU“, i když jeho zemědělské složky byly všechny dovezeny ze zemí mimo EU (jahody z Maroka a cukr z Brazílie).

Rámeček 8 – Příklad neplné inspekční zprávy, která u značného počtu výrobních a zpracovatelských jednotek v různých zemích poskytuje jen malé ujištění

U jednoho z produktů, u nichž se prováděl test výsledovatelnosti, zahrnovalo osvědčení hlavního hospodářského subjektu v Turecku deset výrobních zařízení a 15 zpracovatelských závodů v Turecku, Etiopii, Kyrgyzstánu, Kazachstánu a na Ukrajině.

Požádali jsme o poslední inspekční zprávu, z níž kontrolní subjekt vycházel při certifikaci hlavního hospodářského subjektu a všech jeho zařízení. Z naší analýzy vyplynulo, že v této osmistránkové zprávě chyběly základní informace, jako data návštěv různých závodů a informace o povaze skutečně provedených kontrol v každém z těchto různých zařízení. Máme tedy jen malou jistotu, že všechna výrobní a zpracovatelská zařízení byla řádně zkontrolována.

ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

90. Kontrolní systém pro ekologické produkty vyrobené či vypěstované v EU je stanoven v právních předpisech EU. Jeho cílem je ujistit spotřebitele, že když si kupují ekologické produkty, pravidla EU nebo jiná rovnocenná pravidla byla uplatňována ve všech fázích dodavatelského řetězce. Tak by tomu mělo být, ať již je produkt vyroben či vypěstován v EU či pochází z dovozu. Zjistili jsme, že kontrolní systém se od našeho posledního auditu zlepšil a že doporučení formulovaná na základě našeho posledního auditu byla obecně přijata (viz **příloha**), některé výzvy ale přetrvávají.

91. U ekologických produktů vyrobených nebo vypěstovaných v EU (valná část spotřeby EU) jak Komise, tak členské státy řadu nedostatků uvedených v naší předchozí zprávě vyřešily.

92. Po vydání naší zprávy v roce 2012 Komise obnovila své návštěvy v členských státech a většinu z nich již nyní navštívila. Zjistili jsme, že tato práce byla provedena řádně a že byla provedena její následná kontrola. Komise v rámci svých auditů zjistila řadu nedostatků a od členských států požadovala zjednání nápravy. Kromě těchto auditů Komise iniciovala koordinaci a školení a často se s členskými státy scházela, aby s nimi diskutovala o následné kontrole nesrovnalostí a obvinění z podvodu (**body 31–35**).

93. Příslušné orgány členských států, které jsme auditovali, přijaly kroky, aby své kontrolní systémy zlepšily. Šest členských států, u nichž jsme provedli následnou kontrolu, napravilo většinu nedostatků zjištěných při posledním auditu formou změn v právním rámci, lepší koordinací s akreditačními subjekty a lepšími pokyny k dohledu nad kontrolními subjekty (**bod 38**). Osm členských států, které jsme prověřovali, má nyní katalog porušení právních předpisů a souvisejících donucovacích opatření (včetně sankcí), která mají kontrolní subjekty uplatňovat (**bod 44**). Přesto jsme opět zjistili řadu nedostatků souvisejících s našimi předchozími zjištěními (**body 40 a 41**). Rovněž jsme zjistili, že uplatňování donucovacích opatření nebylo zatím v rámci EU harmonizováno a že příprava zpráv a výkazů v členských státech byla někdy pomalá a neúplná (**body 43, 45 a 49**).

Doporučení 1 – Vyřešit zbývající nedostatky v kontrolních systémech a zprávách členských států

Komise by měla:

- a) sledovat zbývající nedostatky, které jsme identifikovali v kontrolních systémech členských států;
- b) prostřednictvím diskusí s členskými státy a přijetím prováděcích aktů pracovat na větší harmonizaci definic nesprávností a porušení předpisů a souvisejících donucovacích opatření;
- c) poskytnout příslušným orgánům pokyny, aby mohly zlepšit své zprávy, například řešením informačních nedostatků ve výročních zprávách.

Termín pro splnění doporučení: 2020.

94. Z dovozu pochází jen menší část ekologických produktů spotřebovávaných v EU. Více než 80 % ekologických produktů dovážených do EU certifikují rovnocenné kontrolní subjekty. Zbytek se dováží z rovnocenných třetích zemí. Audity Komise od roku 2012 pokryly většinu rovnocenných třetích zemí (**bod 62**). Komise rovněž začala navštěvovat rovnocenné kontrolní subjekty a zkoumala jejich činnosti na místě ve třetích zemích. Tyto kontroly zatím zahrnuly systémy platné pro přibližně třetinu dovozů certifikovaných rovnocennými kontrolními subjekty (**body 57 a 58**). Dohled nad ekvivalentními kontrolními subjekty je pro Komise náročný, protože je příslušným orgánem a nemůže se spoléhat na práci jiného příslušného orgánu, jako je tomu v případě členských států nebo rovnocenných třetích zemí. Po zjištění nedostatků Komisi může jejich vyřešení v různých kontrolních subjektech působících v téže zemi trvat velmi dlouho (**bod 60**).

95. Kromě následné kontroly realizace doporučení z předchozích auditů Komise systematicky analyzuje výroční zprávy rovnocenných kontrolních subjektů a rovnocenných třetích zemí. Při provádění tohoto posouzení má však často zpoždění (**bod 69**). Zjistili jsme, že Komise se spoléhá na zprávy akreditačních subjektů, neuzavřela však žádné formální dohody o spolupráci, které by stanovovaly podmínky pro pravidelnou výměnu informací nebo Komisi umožňovaly koordinovat

dohled s akreditačními subjekty (**bod 70**). Zaznamenali jsme, že Komise teprve začala zkoumat možné synergie dohledu nad ekologickými dovozy s příslušnými orgány jiných významných dovozních trhů (Spojené státy, Kanada, Chile, Švýcarsko, Japonsko a Jižní Korea) pro tyto produkty a s prací akreditačních orgánů (**bod 71**).

96. Pokud jde o kontrolní systém pro dovozy, vynucování dodržování předpisů Komisí může být obtížný a zdoluhavý proces, byla však zavedena nová pravidla, jejichž cílem je vymáhání právních předpisů zrychlit a zefektivnit. Komise bude schopna okamžitě schválit platné prováděcí akty rušící uznání rovnocenných kontrolních subjektů (**bod 72**). Pokud jde o rovnocenné třetí země, budoucí obchodní dohody by mohly obdobně jako v případě obchodní dohody s Chile zahrnovat mechanismy pro komunikaci a ověřování i pro řešení sporů (**bod 74**).

97. Členské státy mají rovněž odpovědnost za provádění kontrol dovážených ekologických produktů a prostřednictvím dohledu nad kontrolními subjekty ověřují, zda jsou postupy dovozců a jimi prováděné kontroly adekvátní. Zjistili jsme nedostatky v kontrolách příchozích zásilek a skutečnost, že kontroly prováděné kontrolními subjekty u dovozců jsou v některých členských státech stále neúplné (**body 75–80**).

Doporučení 2 – Lepší koordinaci zlepšit dohled nad dovozy

Komise by měla:

- a) zlepšit svůj dohled nad rovnocennými kontrolními subjekty, včetně posílení spolupráce s akreditačními subjekty a s příslušnými orgány jiných významných dovozních trhů;
- b) promptně posuzovat výroční zprávy rovnocenných kontrolních subjektů a rovnocenných třetích zemí;
- c) vydat členským státům pokyny, jak provádět konkrétní inspekce dohledu prováděného kontrolními subjekty u dovozců a dovážených ekologických produktů.

Termín pro splnění doporučení: 2020.

98. Opět jsme provedli test výsledovatelności, abychom ověřili, zda je možné ekologické produkty výsledovat zpět k zemědělskému hospodářskému subjektu a zda je možné ekologicky

status produktu prokázat osvědčením v každé fázi dodavatelského řetězce. Z výsledků vyplývá, že v porovnání s předchozím auditem došlo ke zlepšení, zejména v EU. Přesto nebylo možné vysledovat zpět k zemědělskému hospodářskému subjektu všechny produkty (**body 86 a 87**). Zaznamenali jsme, že většina kontrolních subjektů v EU má nyní onlinovou databázi ekologických osvědčení pro všechny své hospodářské subjekty. Tyto databáze však nejsou harmonizovány z hlediska obsahu a nejsou praktické, pokud není kontrolní subjekt hospodářského subjektu znám (**bod 88**). Vysledovatelnost dovážených produktů by se zlepšila, pokud by internetové databáze pro hospodářské subjekty byly dostupné i mimo EU.

Doporučení 3 – Provádět úplnější kontroly vysledovatelnosti

Komise by měla:

- a) provádět v rámci svého dohledu nad dováženými produkty testy vysledovatelnosti i za hranicemi EU a využívat výsledky k lepšímu cílení auditů a kontrol kontrolních subjektů a kontrol ve třetích zemích prováděných *ad hoc*;
- b) analyzovat spolu s příslušnými orgány výsledky testů vysledovatelnosti a definovat nedostatky a možná nápravná opatření;
- c) zlepšit přeshraniční přístup k údajům o ekologických osvědčeních a vyžadovat, aby kontrolní subjekty ve třetích zemích uváděly seznamy svých osvědčení na internetu.

Termín pro splnění doporučení: a) ad b) 2020, c) 2024.

Tuto zprávu přijal senát I, jemuž předsedá Nikolaos A. MILIONIS, člen Účetního dvora, v Lucemburku na svém zasedání dne 13. února 2019.

Za Účetní dvůr

předseda

Klaus-Heiner LEHNE

PŘÍLOHA**Posouzení míry realizace doporučení uvedených ve ZZ č. 9/2012**

Doporučení zvláštní zprávy č. 9/2012	Aktuální posouzení	Komentáře
1 Příslušné orgány by měly posílit svůj dohled nad kontrolními subjekty uplatněním vhodných zdokumentovaných postupů pro schvalování kontrolních subjektů a dohled nad nimi, prosazováním harmonizace definování porušení předpisů, nesrovnalostí a odpovídajících sankcí a prosazováním zjištěných osvědčených postupů.	Realizováno ve většině ohledů	Zřejmá zlepšení, ale přetrvávající nedostatky v členských státech
2 Členské státy by měly zajistit přímý tok všech příslušných informací o porušení předpisů a nesrovnalostech od kontrolních subjektů platebním agenturám a naopak; Komise by měla upřesnit formu a načasování sdělení o porušení předpisů a nesrovnalostech, zavést odpovídající opatření, která zajistí, aby členské státy dodržovaly své povinnosti ve věci podávání zpráv, a revidovat informační systém stanovený pro předávání sdělení o porušení předpisů a nesrovnalostech a zvážit i začlenění sdělení ovlivňujících třetí země.	Realizováno ve většině ohledů Realizováno ve většině ohledů	Zřejmá zlepšení, ale přetrvávající nedostatky v členských státech Zřejmá zlepšení, ale přetrvávající nedostatky týkající se vykazovacích povinností
3 Měly by být posíleny kontroly, aby bylo zajištěno, že hospodářské subjekty plní požadavky právních předpisů týkající se sledovatelnosti; v tomto ohledu by Komise měla vyjasnit úlohy a odpovědnosti jednotlivých aktérů;	Realizováno v některých ohledech Realizováno v některých ohledech	Zlepšení, ale příliš mnoho produktů stále není možné vysledovat Částečně splněno (u produktů dovážených ze třetích zemí) prostřednictvím TRACES
4 Komise by měla posílit své monitorování kontrolních systémů členských států prováděním kontrolních návštěv a shromažďováním a využíváním potřebných údajů a informací.	Realizováno ve většině ohledů	Shromažďování a využívání informací ve výročních zprávách je nutno zlepšit
5 Komise by měla zajistit odpovídající dohled v zemích zařazených na seznam zemí uznávaných jako rovnocenné pro oblast ekologické produkce a měla by provádět včasné hodnocení žádostí ze třetích zemí, které žádají o zápis na tento seznam.	Realizováno ve většině ohledů	Pozdní posouzení výročních zpráv a jen několik setkání ročně
6 Dokud bude fungovat režim dovozních povolení, měly by členské státy zajistit jeho řádné uplatňování. Příslušné orgány v členských státech by měly posílit kontroly prováděné u kontrolních subjektů oprávněných vydávat potvrzení o kontrole.	Není již relevantní	

ODPOVĚDI KOMISE NA ZVLÁŠTNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA „KONTROLNÍ SYSTÉM PRO EKOLOGICKÉ PRODUKTY SE ZLEPŠIL, NĚKTERÉ VÝZVY ALE PŘETRÝVAJÍ“

SHRNUTÍ

II. Pokud jde o doporučení vydaná EÚD ve zvláštní zprávě č. 9/2012, Komise má za to, že tato doporučení byla provedena. Zejména došlo ke zlepšení právního rámce a členským státům byly připomenuty jejich právní závazky. Kromě toho zavedla Komise v rámci systému TRACES elektronické potvrzení o kontrole, které podstatně zlepšilo sledovatelnost produktů dovážených ze třetích zemí.

VII. Komise toto doporučení přijímá.

ÚVOD

14. Komise používá k dohledu nad činností rovnocenných kontrolních subjektů ve třetích zemích různé prostředky. Kromě toho podává Komise *ad hoc* žádosti o informace, například za účelem prokázání sledovatelnosti zásilky nebo produktu.

PŘIPOMÍNKY

41.

Druhá odrážka: Pokud jde o důkazy týkající se přístupu založeného na riziku, kontrolní subjekty by sice měly používat výběr vzorku založený na hodnocení rizika, ale v případech, kdy existuje podezření na používání nepovoleného produktu, je třeba vedle tohoto výběru na základě hodnocení rizika provést další výběr vzorků a laboratorní analýzu.

43. Komise zahájila harmonizaci vnitrostátního katalogu opatření na zasedání Výboru pro ekologickou produkci dne 6. června 2018.

Rámec tvoří tyto kroky:

- i) vybrat několik nejčastěji se vyskytujících / nejzávažnějších typů porušení předpisů;
- ii) vypracovat šablonu o pěti sloupcích (tj. právní odkaz, klasifikace porušení předpisů, druh opatření, administrativní postup a následná kontrola);
- iii) požádat členské státy, aby tuto šablonu vyplnily na základě svého stávajícího vnitrostátního katalogu opatření;
- iv) analyzovat vyplněné šablony – vyvodit závěry o rozdílech;
- v) vypracovat pokyny k tomu, jak vytvořit vnitrostátní katalog opatření.

Rámeček 1 – Sdělení jsou někdy pomalá a neúplná

K bodu „Komunikace prostřednictvím systému OFIS“: Komise identifikovala problém týkající se včasnosti oznámení v systému OFIS a vyzvala členské státy, aby v této věci podnikly příslušné kroky. Kromě toho Komise během auditů v členských státech u náhodně vybraného vzorku případů porušení předpisů kontroluje:

- i) zda kontrolní subjekt o případech porušení předpisů včas informuje příslušný orgán a
- ii) zda příslušný orgán provádí oznámení v systému OFIS.

V případě nedostatků vydá doporučení členským státům, které musí přijmout opatření.

K bodu „Výroční podávání zpráv Komisi“: Komise podnikla řadu iniciativ s cílem dosáhnout zlepšení jak ve včasnosti předkládání výročních zpráv, tak v jejich obsahu. Komise tuto záležitost

s členskými státy projednala ve Výboru pro ekologickou produkci a zaslala upomínky ohledně pozdního předložení výročních zpráv. Revidovala „kontrolní seznam pro posuzování výročních zpráv“ s cílem vyjasnit a zlepšit zprávy členských států. To by mělo členským státům pomoci při přípravě výročních zpráv a zajistit, že tyto zprávy budou obsahovat požadované a relevantní údaje o ekologické produkci.

Komise očekává, že tento problém vyřeší přijetí prováděcího aktu podle čl. 25 písm. a) nařízení (EU) 2017/625 o úředních kontrolách.

Rámeček 2 – Nízká frekvence auditů Komise

V roce 2019 Komise provede audit dalšího kontrolního subjektu působícího v Dominikánské republice právě s ohledem na to, že tato země je jedním z největších vývozců ekologických produktů do EU.

59. Na základě bezpečnostních doporučení musely být plánované návštěvy Komise v některých zemích zrušeny nebo odloženy. V takových případech má Komise k dispozici jiné prostředky dohledu, aby získala jistotu o úrovni výkonnosti kontrolních subjektů, například: kontroly spisů v kancelářích kontrolního subjektu, ověření kontrol provedených inspektory kontrolních subjektů v jiné zemi, následné kontroly nesrovnalosti přímo s kontrolními subjekty a každoroční podávání zpráv.

Rámeček 3 – Obtíže s řešením systémových nedostatků prostřednictvím auditů kontrolních subjektů

Komise se společně s členskými státy dohodla, že zavede nové „Pokyny pro další úřední kontroly ekologických produktů pocházejících z Číny“. Tento dokument se používá od 1. ledna 2019 a vyžaduje, aby členské státy u řady definovaných produktů prováděly kontroly a ověření všech zásilek z Číny.

Členské státy a Komise považovaly tyto pokyny za nezbytné vzhledem ke zvyšujícímu se počtu nesrovnalostí oznámených v systému OFIS u jistého druhu produktů dovážených z Číny.

61. Podle nového nařízení o ekologické produkci budou muset být ekologické normy a kontrolní systémy kontrolních subjektů v souladu s pravidly EU. Jak uvedl EÚD, díky tomu dojde k určité úspoře času, jelikož již nebude nutné tyto normy posuzovat. Všechny ostatní části posuzování, monitorování a dohledu však zůstanou beze změny.

67. Komise oznámení v systému OFIS průběžně monitoruje a kontaktuje kontrolní subjekty rovnocenných třetích zemí v případě opakujících se prodlení v odpovědích nebo v souvislosti s konkrétními problémy.

Kromě toho Komise v rámci Výboru pro ekologickou produkci pravidelně předkládá případy oznámení a projednává je s členskými státy.

70. Komise považuje dohled nad akreditačními subjekty za základní kámen kontrolního systému.

Je třeba uvést, že v nařízení o ekologické produkci neexistuje žádné právní ustanovení, které by stanovilo rámec vztahů mezi Komisí a akreditačními subjekty, které působí na základě soukromoprávní smlouvy s kontrolními subjekty.

Komise a akreditační subjekty však aktivně spolupracují (např. prostřednictvím specifických workshopů a schůzek *ad hoc*) a kromě toho jsou akreditační subjekty informovány o komunikaci mezi Komisí a příslušnými kontrolními subjekty.

Hlavním účelem setkání je sdílet s akreditačními subjekty výzvy, kterým Komise čelí, pokud jde o dohled nad kontrolními subjekty uznanými jako rovnocenné a certifikaci ekologických produktů

ze třetích zemí, a získat jejich názory na provozní problémy při provádění nařízení o ekologické produkci.

72. Komise usiluje a bude i nadále usilovat o minimalizaci zpoždění mezi rozhodnutím o pozastavení nebo zrušení zápisu do příslušné přílohy IV nařízení (ES) č. 1235/2008 a jeho skutečným vstupem v platnost.

77. Komise zahrnuje do revidovaného kontrolního seznamu pro posuzování výročních zpráv pole pro dodatečné kontroly dovozu a bude dále sledovat kvalitu a přesnost údajů poskytovaných v této oblasti.

ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Doporučení 1 – Řešit zbývající nedostatky v kontrolních systémech členských států a podávání zpráv

a) Komise toto doporučení přijímá.

Komise zavedla systematické postupy pro následné kontroly v návaznosti na doporučení auditu, která vyplývají z auditů provedených Generálním ředitelstvím pro zdraví a bezpečnost potravin. V reakci na doporučení auditu se vyžaduje, aby členské státy předložily akční plány zabývající se nedostatky v příslušném vnitrostátním kontrolním systému a poskytly důkazy o jejich provedení. Zbývající nedostatky, které zjistil Evropský účetní dvůr, budou zohledněny v rámci tohoto postupu nebo řešeny v rámci cílených akcí (dvoustranná jednání a odborná příprava).

b) Komise toto doporučení přijímá.

Komise bude pokračovat v probíhající diskusi s členskými státy o další harmonizaci opatření a vydá pokyny k vypracování vnitrostátních katalogů opatření za účelem jejich projednání a schválení.

Nové nařízení o ekologické produkci, které vstoupí v platnost v roce 2021, předpokládá přijetí prováděcího aktu, kterým se určí jednotná pravidla pro případy, kdy mají příslušné orgány přijmout opatření v souvislosti s podezřením na porušení právních předpisů nebo zjištěnými případy takového porušení. Prováděcí nařízení nevstoupí v platnost dříve než v roce 2021.

c) Komise toto doporučení přijímá.

Komise připraví konkrétní obsah kapitoly o ekologické produkci ve výročních zprávách v rámci diskuse týkající se čl. 25 písm. a) nařízení (EU) 2017/625 o úředních kontrolách.

Prostřednictvím jasné a společné šablony lze dosáhnout podstatného zlepšení a nástrojem k jeho dosažení může být sdílení osvědčených postupů.

95. Komise považuje dohled nad akreditačními subjekty za základní kámen kontrolního systému.

Je třeba uvést, že v nařízení o ekologické produkci neexistuje žádné právní ustanovení, které by stanovilo rámec vztahů mezi Komisí a akreditačními subjekty, které působí na základě soukromoprávní smlouvy s kontrolními subjekty.

Komise a akreditační subjekty však aktivně spolupracují (např. prostřednictvím specifických workshopů, informování akreditačních subjektů o komunikaci mezi Komisí a příslušnými kontrolními subjekty a schůzek *ad hoc*).

Doporučení 2 – Lepší koordinací zlepšit dohled nad dovozy

a) Komise toto doporučení přijímá.

Kromě každoročních setkání s akreditačními subjekty má Komise v úmyslu:

- posoudit právní možnosti posílení spolupráce s akreditačními subjekty,

- podporovat spolupráci v rámci mnohostranných jednání s cílem prozkoumat synergie pro řešení společných rizik a výzev.

b) Komise toto doporučení přijímá.

c) Komise toto doporučení přijímá.

Komise má v úmyslu vyjasnit právní ustanovení pro kontrolu dovážených produktů, zejména v souvislosti s novým nařízením o ekologické produkci, a dále vypracovávat pokyny pro dovoz ekologických produktů do EU z vybraných třetích zemí. Tím dojde k harmonizaci přístupu mezi členskými státy. Prováděcí nařízení nevstoupí v platnost dříve než v roce 2021.

Doporučení 3 – Provádět úplnější kontroly výsledovatelnosti

a) Komise toto doporučení přijímá.

Kromě probíhajících opatření *ad hoc* zaměřených na sledovatelnost podezřelých zásilek má Komise v úmyslu každoročně provádět řadu kontrol výsledovatelnosti.

b) Komise toto doporučení přijímá.

Komise hodlá vyzvat členské státy, aby delegátům Výboru pro ekologickou produkci předložily výsledky svých kontrol výsledovatelnosti společně s analýzou zjištěných problémů a donucovacích opatření.

c) Komise toto doporučení přijímá.

Komise má v úmyslu vypracovat přístup, v jehož rámci by elektronická osvědčení pro vnitřní trh byla začleněna do budoucího systému pro správu informací o úředních kontrolách s cílem nejprve zlepšit přeshraniční přístup k údajům o ekologických osvědčeních.

Poté Komise podnikne nezbytné kroky k rozšíření tohoto systému na třetí země, zejména s ohledem na dodržování pravidel EU, která budou od roku 2024 povinná.

TÝM EÚD

Účetní dvůr ve svých zvláštních zprávách informuje o výsledcích auditů politik a programů EU či témat z oblasti správy a řízení zaměřených na konkrétní oblasti rozpočtu. Účetní dvůr vybírá a koncipuje tyto auditní úkoly tak, aby byl jejich dopad co nejvyšší, a zohledňuje přitom rizika pro výkonnost a zajištění souladu s předpisy, objem příslušných příjmů či výdajů, očekávaný vývoj, politické zájmy a zájem veřejnosti.

Tuto zprávu přijal senát I, jemuž předsedá člen Účetního dvora Nikolaos Milionis a který se zaměřuje na udržitelné využívání přírodních zdrojů. Audit vedl člen Účetního dvora Nikolaos Milionis a podporu mu poskytovali někdejší vedoucí kabinetu Ioulia Papatheodorouová, vedoucí kabinetu Kristian Sniter a tajemník kabinetu Matteo Tartaggia, jeho kabinet, vyšší manažer Michael Bain, vedoucí úkolu Els Bremsová a auditoři Blanka Happachová, Greta Kapustaiteová a Radostina Simeonová. Jazykovou podporu poskytovala Miroslava Chakalova-Siddy, Marek Říha a Fiona Urquhartová.

Zleva doprava: Michael Bain, Blanka Happachová, Nikolaos Milionis, Matteo Tartaggia, Greta Kapustaiteová, Kristian Sniter.

Činnost	Datum
Přijetí memoranda o plánování auditu / zahájení auditu	29.11.2017
Oficiální zaslání návrhu zprávy Komisi (nebo jinému kontrolovanému subjektu)	3.1.2019
Přijetí závěrečné zprávy po řízení o sporných otázkách	13.2.2019
Obdržení odpovědí Komise (nebo jiného kontrolovaného subjektu) ve všech jazycích	8.3.2019

Od roku 1991 má EU kontrolní systém produkce, přípravy, distribuce a dovozu ekologických produktů. Jeho cílem je ujistit spotřebitele, že pravidla ekologické produkce byla uplatňována ve všech fázích dodavatelského řetězce. V posledních letech se sektor ekologické produkce rychle rozvíjel. Při kontrole realizace doporučení uvedených v naší zvláštní zprávě č. 9/2012, která byla zveřejněna v červnu 2012, jsme zjistili, že kontrolní systém se zlepšil. Naše doporučení byla obecně realizována, některé výzvy však přetrvávají. Předkládáme doporučení s cílem řešit zbývající nedostatky, které jsme v souvislosti s produkty EU zjistili v členských státech, zlepšit dohled nad dováženými ekologickými produkty lepší koordinací a provádět úplnější kontroly výsledovatelnosti.

EVROPSKÝ
ÚČETNÍ DVŮR

Úřad pro publikace

EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Lucemburk
LUCEMBURSKO

Tel.: +352 4398-1

Dotazy: eca.europa.eu/cs/Pages/ContactForm.aspx

Internetová stránka: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors

© Evropská unie, 2019

K jakémukoli použití či reprodukci fotografií nebo jiných materiálů, které nejsou chráněny autorskými právy Evropské unie, je nutno získat povolení přímo od držitelů autorských práv.